

Briselē, 2.12.2015.  
COM(2015) 615 final

2015/0278 (COD)

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA**

**par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2015) 264 final}

{SWD(2015) 265 final}

{SWD(2015) 266 final}

## **PASKAIDROJUMA RAKSTS**

### **1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS**

Šajā paskaidrojuma rakstā ir sīkāk izklāstīts priekšlikums jaunai direktīvai, kuras mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām.

Pašlaik uzņēmēji sastopas ar atšķirīgām un bieži vien pat pretrunīgām pieejamības valsts prasībām, kas neļauj tiem gūt labumu no iekšējā tirgus potenciāla.

Ierosinātā direktīva palīdzēs dalībvalstīm ievērot savas saistības, kā arī savus pienākumus attiecībā uz pieejamību saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*)<sup>1</sup>.

Pieejamība ir *UNCRPD* pamatā; šīs Konvencijas puse ir arī ES un 25 tās dalībvalstis<sup>2</sup>. Pieejamība ir viena no prioritātēm Eiropas stratēģijā invaliditātes jomā (2010–2020)<sup>3</sup>, ar kuru ir noteikta rīcība *UNCRPD* īstenošanai ES līmenī. Ar pieejamību novērš vai likvidē šķēršļus plaša patēriņa produktu un pakalpojumu izmantošanai. Ar to ļauj personām ar funkcionāliem ierobežojumiem, tostarp cilvēkiem ar invaliditāti<sup>4</sup>, uztvert, izmantot un izprast minētos produktus un pakalpojumus vienlīdzīgi ar citiem.

#### **1.1. Priekšlikuma mērķi un konteksts**

Priekšlikuma mērķis ir palīdzēt uzlabot iekšējā tirgus pienācīgu darbību un likvidēt un novērst šķēršļus pieejamu produktu un pakalpojumu brīvai aprītei.

Pieejamu produktu un pakalpojumu pieprasījums ir liels, un tādu iedzīvotāju skaits, kuriem ir invaliditāte un/vai funkcionāli ierobežojumi, ievērojami pieaug līdz ar Eiropas Savienības iedzīvotāju novecošanu. Ņemot vērā demogrāfisku novecošanu, sagaidāms, ka 2020. gadā Eiropas Savienībā aptuveni 120 miljoniem personu būs vairāku veidu un/vai vieglas invaliditātes. Konkrētu pieejamu produktu un pakalpojumu iekšējā tirgus darbības uzlabošana apmierina gan šo patērētāju, gan arī nozares vajadzības. Vide, kurā produkti un pakalpojumi ir pieejamāki, uzlabo iedzīvotāju integrēšanos un līdzdalību sabiedrībā. Tā veicina spēju dzīvot neatkarīgi un patstāvīgi izdarīt izvēli. Tā veicina arī vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu attiecībā uz personu ar invaliditāti pieeju precēm un pakalpojumiem<sup>5</sup>.

Tiesību aktos, standartos un pamatnostādnēs par pieejamību pastāv atšķirības, un tās visticamāk vēl palielināsies, jo dalībvalstis izstrādā jaunus pieejamības noteikumus. Tas saistīts ar *UNCRPD* stāšanos spēkā Eiropas Savienībā un lielākajā daļā tās dalībvalstu, kā arī ar minētās konvencijas noteikumu vispārīgo raksturu, kas pieļauj dažādu interpretāciju un praksi, noteikumus īstenojot valsts līmenī. Atšķirīgu noteikumu piemēri ir tīmekļa pieejamība – dalībvalstis izmanto dažādas W3C/WCAG vadlīniju versijas, kā arī audiovizuālo mediju

<sup>1</sup> Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*), pieejama vietnē: <http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=150>.

<sup>2</sup> Lai gan *UNCRPD* ir parakstījušas visas ES dalībvalstis, Īrijā, Nīderlandē un Somijā pašlaik notiek šīs konvencijas ratifikācijas process.

<sup>3</sup> Eiropas stratēģija invaliditātes jomā (2010–2020), COM (2010) 636 galīgā redakcija, pieejama vietnē: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0636:FIN:en:PDF>.

<sup>4</sup> Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām personas ar invaliditāti ir personas, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt viņu pilnvērtīgu un faktiskisku līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem.

<sup>5</sup> Komisija iesniedza priekšlikumu, kurā cita starpā paredzēts, ka pret personām ar invaliditāti tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme ar citiem, COM(2008) 426 galīgā redakcija.

pakalpojumi – subtitriem un audio aprakstam tiek izmantoti dažādi standarti. Turklāt līdzīga ietekme būs tādām izmaiņām ES tiesību aktos, ar kurām pieejamību kopumā noteiks par obligātu, bet nesniegs tās definīciju, kā tas ir publiskā iepirkuma direktīvu gadījumā.

Nesaskaņotās valstu pieejas pieejamības jomai rada šķēršļus iekšējā tirgū. Nodrošinot atbilstību atšķirīgiem pieejamības noteikumiem, piegādātāji, kas darbojas pārrobežu mērogā, sastopas ar papildu ražošanas izmaksām. Ir traucēta konkurence, konkurētspēja un ekonomiskā izaugsme, jo uzņēmumiem, jo īpaši MVU, var trūkt zinātnes un spējas ievērot un īstenot visas atšķirīgās valstu prasības un procedūras. Tāpēc ir svarīgi šā priekšlikuma darbības jomā ietvert MVU, jo pretējā gadījumā to produktus un pakalpojumus varētu uzskatīt par otršķirīgiem vai zemākas kvalitātes produktiem un pakalpojumiem.

Valsts iestādēm, ražotājiem un pakalpojumu sniedzējiem nav skaidrības par iespējamo pārrobežu pakalpojumu pieejamības prasībām un par pieejamības jomā piemērojamo politikas satvaru.

Aprakstītā situācija pierāda nepieciešamību rīkoties un nodrošināt produktu un pakalpojumu brīvu apriti, nosakot un izmantojot kopīgas pieejamības prasības atsevišķiem produktiem un pakalpojumiem un tādas pašas prasības izmantojot ES tiesību aktos, ar kuriem nosaka vispārīgus pienākumus attiecībā uz pieejamību. Tas palīdzēs palielināt konkurenci nozarē. Priekšlikuma mērķis ir samazināt un novērst šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai.

Valstu pasākumu saskaņošana attiecībā uz pieejamību tiek ierosināts kā nepieciešams nosacījums, lai likvidētu tiesību aktu atšķirības.

## **1.2. Tehniskā pamatinformācija**

Ražotāji un pakalpojumu sniedzēji visā pasaulē, ražojot/piedāvājot produktus un sniedzot pakalpojumus ar īpašiem pieejamības elementiem, pašreiz izmanto atšķirīgas pieejas, lai panāktu atbilstību pieejamības prasībām. Dažreiz šīs pieejas balstās uz valstu vai starptautiskiem standartiem, lielākajā daļā gadījumu nesaskaņojot standartus reģionu vai valstu starpā.

Pēc Eiropas Komisijas standartizācijas pieprasījumiem Eiropas standartizācijas organizācijām (ESO) Eiropas līmenī tiek izstrādāta virkne pieejamības standartu. Ar šiem standartizācijas pieprasījumiem (neleģislatīvas darbības) ESO tika aicinātas brīvprātīgi piemērojamu Eiropas standartu izstrādi saskaņot ar attīstības tendencēm pasaulē. Pieprasījumi, kas attiecas uz pieejamību, ir: M/376<sup>6</sup> (2005) par IKT, kā rezultātā tika izstrādāts Eiropas standarts EN 301 549<sup>7</sup>, kas pieņemts 2014. gada februārī, M/420<sup>8</sup> (2007) par būvēto vidi un M/473<sup>9</sup> par pieejamības vienādošanu, ievērojot "plašam lietotāju lokam paredzēto pakalpojumu un produktu izstrādes" principu Eiropas standartizācijā. Šie standartizācijas pieprasījumi tika iesniegti pēc tam, kad dalībvalstis komitejā, kas izveidota ar Direktīvas 98/34/EK 5. pantu, sniedza pozitīvu atzinumu, un ar šiem pieprasījumiem aicināja ESO izstrādāt noteiktus

<sup>6</sup> Standartizācijas pilnvarojums M/376 CEN, CENELEC un ETSI, atbalstot Eiropas pieejamības prasības produktu un pakalpojumu publiskajam iepirkumam IKT jomā:

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=333>.

<sup>7</sup> Šis standarts ir labi saskaņots ar ASV standartiem, kas ietverti ASV Rehabilitācijas akta 508. nodaļā.

<sup>8</sup> Standartizācijas pilnvarojums M/420 CEN, CENELEC un ETSI, atbalstot Eiropas pieejamības prasības būvētas vides publiskajam iepirkumam:

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=392>;

<http://www.cen.eu/cen/Sectors/Sectors/Accessibility/Construction/Pages/Allpresentations.aspx>.

<sup>9</sup> Standartizācijas pilnvarojums M/473 CEN, CENELEC un ETSI, ar mērķi "plašam lietotāju lokam paredzēto pakalpojumu un produktu izstrādes" principu iekļaut attiecīgajās standartizācijas iniciatīvās:

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=461>;

<ftp://ftp.cencenelec.eu/CEN/Sectors/List/Accessibility/DfAmandate.pdf>.

brīvprātīgi piemērojamus pieejamības standartus un pēc iespējas pārskatīt esošos standartus, lai sniegtu labākus norādījumus attiecībā uz "plašam lietotāju lokam paredzēto pakalpojumu un produktu izstrādes" principiem.

Šis pieprasītais brīvprātīgais Eiropas standartizācijas darbs ir ilgstošs, un ir iespējams, ka Eiropas standartu trūkuma gadījumā, tiks uzsākts standartizācijas darbs valstīs. Tādēļ, lai panāktu plānoto saskaņošanu Eiropas mērogā, brīvprātīga Eiropas standartizācija darba pamatā būs vajadzīgi regulējoši pasākumi. Direktīvā noteiktās funkcionālās pieejamības prasības ir norādītas vispārīgu mērķu veidā. Viens no veidiem, kā novērtēt atbilstību minētajām prasībām, ir piemērot brīvprātīgi saskaņotos standartus, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regulu (ES) Nr. 1025/2012 par Eiropas standartizāciju<sup>10</sup>.

Lai nodrošinātu atbilstības prezumpciju pieejamības prasībām, Eiropas standarti, kas izstrādāti, pamatojoties uz iepriekš minētajiem pieprasījumiem, vai jebkādi citi piemēroti esošie Eiropas standarti šīs iniciatīvas ietvaros būtu jāizmanto par pamatu minētajiem saskaņotajiem standartiem.

### 1.3. Politikas konteksts

Šīs direktīvas galvenais mērķis ir uzlabot pieejamu produktu un pakalpojumu iekšējā tirgus darbību. Tas pilnībā atbilst priekšsēdētāja Junkera politikas pamatnostādņēm: *"vēlos, lai nākamā Komisija turpinātu attīstīt mūsu vienotā tirgus stiprās puses un pilnībā izmantotu tā potenciālu visās tā dimensijās"*. Šī direktīva palīdzēs īstenot Komisijas 2015. gada darba programmu<sup>11</sup>, ar kuru Komisija atkārtoti apstiprināja savas saistības attiecībā uz pieejamību kā sociālās iekļaušanas katalizatoru: *"Eiropas Komisija ir apņēmusies nodrošināt vienlīdzīgas iespējas cilvēkiem ar invaliditāti, pilnībā ievērojot ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām. Tas ietver piekļuvi fiziskajai videi, transportam, informācijas un komunikācijas tehnoloģijām un sistēmām (IKT) un citām iekārtām/pakalpojumiem."*

ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 9. pantā Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm kā Konvencijas pusēm ir noteikts pienākums savas kompetences ietvaros veikt atbilstīgus pasākumus pieejamības nodrošināšanai. Konvencijas 3. pantā pieejamība ir minēta kā vispārējs Konvencijas princips, kas būtu jāskata saistībā ar Konvencijā noteikto tiesību un pamatbrīvību īstenošanu.

Ar UNCRPD noteikto pienākumu attiecībā uz pieejamību juridisko raksturu apstiprina tā vispārīgā piezīme par Pieejamības konvencijas 9. pantu<sup>12</sup>, ko ANO Personu ar invaliditāti tiesību komiteja sagatavoja 2014. gada aprīlī. Tajā norādīts, ka: "Pusēm jāpieņem, jāizsludina un jāpārtrauga pieejamības standarti valstī [...]. Pusēm būtu jāveic visaptveroša ar pieejamības jautājumiem saistīto tiesību aktu pārskatīšana, lai noteiktu, pārraudzītu un novērstu nepilnības tiesību aktos un to īstenošanā". Tajā noteikts arī, ka: "Pusēm būtu jāizveido tiesiskais regulējums ar konkrētiem, izpildāmiem un laika ziņā terminētiem kritērijiem, lai pārraudzītu un novērtētu privāto struktūru iepriekš nepieejamo pakalpojumu pakāpenisku izmainīšanu vai pielāgošanu, padarot tos pieejamus. Pusēm būtu arī jānodrošina, ka visas no jauna iegādātās preces un citi pakalpojumi ir pilnībā pieejami personām ar invaliditāti."

Ar Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020) 2010. gadā tika atjaunināta apņemšanās veidot Eiropu bez šķēršļiem. Šī stratēģija tika izstrādāta saskaņā ar UNCRPD. Ar ES rīcību

<sup>10</sup> OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.

<sup>11</sup> COM(2014) 910 Komisijas 2015. gada darba programma. Jauns sākums. Pieejama vietnē: [http://ec.europa.eu/atwork/pdf/cwp\\_2015\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/atwork/pdf/cwp_2015_en.pdf).

<sup>12</sup> <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/GC.aspx>.

atbalsta un papildina valsts pasākumus, ko veic, lai nodrošinātu pieejamību un novērstu esošos šķēršļus.

Pieejamība ir iekļauta vairākās ES iniciatīvās. Dažas sīki izklāstītas prasības ir paredzētas ES tiesību aktos, kas attiecas uz konkrētiem produktiem vai pakalpojumiem, vai nozarēm. Citos tiesību aktos, piemēram, publiskā iepirkuma direktīvās un Eiropas strukturālo fondu un ieguldījumu fondu regulās, ir izklāstītas vispārīgas prasības attiecībā uz pieejamību (pirmo reizi – 2007.–2013. gada laikposmā, vēl stingrāki noteikumi – 2014.–2020. gada laikposmā). Tomēr Eiropas līmenī pieejamībai nav vienotas definīcijas.

Eiropas stratēģijai invaliditātes jomā pievienotā Rīcība plāna 2010.–2015. gadam<sup>13</sup> sadaļā par konkrētu mērķi attiecībā uz pieejamības šķēršļu un barjeru novēršanu, atklāšanu un likvidēšanu Komisija apņēmas sagatavot Eiropas Pieejamības aktu, kurā būtu noteikts vispārējs pieejamības regulējums attiecībā uz produktiem un pakalpojumiem.

#### **1.4. Atbilstība pārējiem Savienības mērķiem un politikas virzieniem**

Daudzos gadījumos ar ES tiesību aktiem risina personu ar invaliditāti stāvokli, pievēršoties konkrētai jomai. Tas attiecas uz pasažieru tiesību regulām visiem transporta veidiem (gaisa, dzelzceļa, ūdens transporta veidiem un autobusiem), kuras pievēršas nediskriminācijai un palīdzībai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kad tās izmanto transportu<sup>14</sup>. Pastāv arī ES tiesību akti, kas attiecas uz tādu pasažieru transportlīdzekļu pieejamību kā autobusi ar pazeminātu platformu<sup>15</sup>, dzelzceļa ritošais sastāvs<sup>16</sup> un ūdens pasažieru transporta līdzekļi<sup>17</sup>, kā arī pastāv tehniskie standarti, ar kuriem nodrošina dažādu transporta veidu transportlīdzekļu pieejamību. Šis priekšlikums neietekmēs minēto tiesību aktu piemērošanas jomu. Tomēr uzlabota transporta pieejamība, kas ir šīs iniciatīvas mērķis, var veicināt palīdzības sniegšanu un/vai samazināt tās nepieciešamību un saistītās izmaksas.

Šis priekšlikums ir sinerģijā ar priekšlikumu direktīvai par valsts sektora struktūru to tīmekļa vietņu pieejamību<sup>18</sup>, kas attiecas uz noteiktu valsts sektora struktūru tādu tīmekļa vietņu kopumu, kurās sniedz konkrētus pakalpojumus. Šī iniciatīva papildina minēto priekšlikumu, pievēršoties dažām privātā sektora tīmekļa vietnēm. Kopā tās veicina iekļaujošas e-

<sup>13</sup> Eiropas stratēģijas invaliditātes jomā (2010–2020) sākotnējais īstenošanas plāns, pasākumu saraksts 2010.–2015. gadam, SEC/2010/132 galīgā redakcija, pieejams vietnē: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2010:1324:FIN:en:PDF>.

<sup>14</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Regula (EK) Nr. 1107/2006 par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu, OV L 204, 26.7.2006., 1. lpp. Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Regula (EK) Nr. 1371/2007 par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem, OV L 315, 3.12.2007., 14. lpp. Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1177/2010 par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, OV L 334, 17.12.2010., 1. lpp. Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 24. februāra Regula (ES) Nr. 181/2011 par autobusu pasažieru tiesībām, OV L 55, 28.2.2011., 1. lpp.

<sup>15</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 661/2009 par tipa apstiprināšanas prasībām attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu, to piekabju un tiem paredzēto sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisko vienību vispārējo drošību (OV L 200, 31.7.2009., 1. lpp.).

<sup>16</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Direktīva 2008/57/EK par dzelzceļa sistēmas savstarpēju izmantojamību Kopienā (pārstrādāta) (OV L 191, 18.7.2008., 1. lpp.) un Komisijas 2007. gada 21. decembra Lēmums 2008/164/EK par Eiropas parasto un ātrgaitas dzelzceļu sistēmas savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju "Personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām" (OV L 64, 7.3.2008., 72. lpp.).

<sup>17</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/45/EK par pasažieru kuģu drošības noteikumiem un standartiem, OV L 163, 25.6.2009., 1. lpp.

<sup>18</sup> COM(2012) 721 final, pieejams vietnē: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0721:FIN:EN:PDF>.

sabiedrības izveidi, kas paredzēta digitālā vienotā tirgus stratēģijā, nodrošinot iedzīvotājiem sniegto pamatpakalpojumu sniedzēju tīmekļa vietņu pieejamību. Lai nodrošinātu, ka neatkarīgi no tīmekļa vietnes veida atbildīgajām iestādēm jāīsteno vienādas pieejamības specifikācijas, šajā direktīvas priekšlikumā izmantotās tīmekļa pieejamības prasības ir tādas pašas kā tās, kas izmantotas priekšlikumā direktīvai par valsts sektora struktūru tīmekļa vietņu pieejamību.

Ar priekšlikumu, definējot pieejamības prasības, tiktu precizēti tajos ES tiesību aktos minētie pienākumi, ar kuriem paredz pienākumu nodrošināt pieejamību, bet nenosaka prasības vai specifikācijas, piemēram, publiskā iepirkuma jomā vai Eiropas strukturālo un investīciju fondu jomā.

Tādēļ, neraugoties uz dažādiem šo iniciatīvu mērķiem un dažādo juridisko pamatu, direktīva tiks piemērota šīm iniciatīvām, tās nemainot; ieguvums būs sīks izklāsts par to, ko saprot ar pieejamību, tādējādi palīdzot uzlabot juridisko noteiktību.

Turpmākie tiesību akti, kuros būs ietverts pienākums nodrošināt pieejamību, varētu atspoguļot šīs iniciatīvas kopīgās pieejamības prasības, uzlabojot iekšējā tirgus saskaņotību.

Turklāt aktīvu vecumdienu koncepcijā, ko Eiropas Aktīvu vecumdienu un paaudžu solidaritātes gadā (2012) atbalstīja Eiropas Komisija, uzsvērts pieejamas vai "veciem cilvēkiem draudzīgas vides" izveides nozīmīgums, lai cilvēki pēc iespējas ilgāk varētu dzīvot neatkarīgu dzīvi vietējā kopienā. Pieejamība ir viena no būtiskajām tās sastāvdaļām. Ņemot vērā ciešo saistību starp invaliditāti un novecošanu<sup>19</sup>, vecākiem cilvēkiem pieejamība ir būtiska, lai viņi paliktu aktīvi, dzīvotu neatkarīgi un sniegtu ieguldījumu senioru ekonomikā<sup>20</sup>.

Starptautiskā mērogā ASV ir plašs pieejamības tiesību aktu klāsts, bieži ar sīki izklāstītiem standartiem un noteikumiem<sup>21</sup>. Tādēļ, kā paudušas vairākas ieinteresētās personas (jo īpaši no IKT nozares), priekšlikuma mērķis ir savstarpēji saskaņot ASV piemērotos noteikumus un ES noteikumus, ņemot vērā dažu produktu un pakalpojumu globālo raksturu. Šā mērķa īstenošanu atvieglos standartizācijas darbs, kas veikts saskaņā ar standartizācijas pieprasījumu M/376<sup>22</sup>. Ar šo pieejamības ES iniciatīvu varētu noteikt sistēmu, kurā pieejamības standarti, kas izstrādāti ar globālu skatījumu, varētu palīdzēt radīt transatlantisku tirgu.

Šis priekšlikums veicinātu citu tādu standartu faktisku piemērošanu, kas saistīti ar pieejamību un izriet no Komisijas standartizācijas pieprasījumiem M/376, M/420 un M/473.

## **2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

### **2.1. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Lai noteiktu problēmas un vajadzības, tika rīkotas vairākas sabiedriskās apspriešanas, iesaistot dalībvalstu, nozares un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus (patērētājus, tostarp ar invaliditāti):

- saistībā ar Eiropas Pieejamības aktu veikta sabiedriskā apspriešana tiešsaistē (2012)<sup>23</sup>;
- Eirobarometrs par pieejamību (2012)<sup>24</sup>;

<sup>19</sup> EU-SILC dati un PTO *Global burden of disease report*.

<sup>20</sup> COM(2012) 83. Kā tālāk virzīt Eiropas Inovācijas partnerības aktīvām un veselīgām vecumdienām Stratēģisko īstenošanas plānu.

<sup>21</sup> *Telecoms Act 225*, nodaļa, *Communications and Video Accessibility Act*, *Rehabilitation Act 508*, nodaļa, *Air carriers Act*, *ADA (American with Disabilities Act)*, *Help America Vote Act*.

<sup>22</sup> Attiecībā uz Eiropas pieejamības prasībām produktu un pakalpojumu publiskiem iepirkumiem IKT jomā: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=333>.

<sup>23</sup> Deloitte ziņojums, ko paredzēts publicēts vienlaikus ar priekšlikuma pieņemšanu.

- MVU darba grupa, kas darbojas Eiropas Biznesa atbalsta tīkla ietvaros (2012)<sup>25</sup>;
- tiešas apspriedes un sanāksmes ar galveno pilsoniskās sabiedrības organizāciju, tostarp tādu, kas pārstāv cilvēkus ar invaliditāti, nozaru un Eiropas ražošanas nozares asociāciju pārstāvjiem; viens no minētajiem pasākumiem bija augsta līmeņa dialogs par izaugsmi un pieejamību, ko rīkoja Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietniece Viviāna Redinga (2013. gada decembris);
- Piektais Augsta līmeņa grupas invaliditātes jautājumos (dalībvalstu ekspertu grupa) ziņojums par ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanu<sup>26</sup>;
- pētījums par sociālekonomisko ietekmi, ko rada jauni pasākumi, kas uzlabotu produktu un pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti, (2013)<sup>27</sup>;
- Eiropas Invaliditātes ekspertu akadēmiskā tīkla (ANED)<sup>28</sup> pētījumi par pieejamības tiesību aktiem 27 dalībvalstīs un to izpildi ES (2012).

## 2.2. Ietekmes novērtējums

Tieslietu ģenerāldirektorāta vadībā tika izveidota ietekmes novērtējuma vadības grupa, kurā bija plaši pārstāvēti Komisijas dienesti un departamenti.

Pieci politikas risinājumi tika noraidīti jau agrīnā ietekmes novērtējuma procedūras posmā kā nereāli, kā tādi, kas nespēj sasniegt mērķus, vai kā nesamērīgi.

Sākotnēja izpēte liecināja, ka šai ES iniciatīvai būtu jāattiecas tikai uz izraudzītām prioritārām jomām, kurās bija visredzamākie šķēršļi vienotā tirgus darbībai un tie, visticamāk, palielināsies vai kurās Eiropas mēroga rīcība dotu lielāku pievienoto vērtību. Turpmākam ietekmes novērtējumam tika saglabāti šādi četri risinājumi.

Risinājums Nr. 1. Turpmāka rīcība ES līmenī netiek veikta (bāzes scenārijs).

Risinājums Nr. 2. ES ieteikums, ar ko nosaka kopīgas pieejamības prasības atsevišķiem produktiem un pakalpojumiem, kā arī publiskā iepirkuma jomā. Šis risinājums risina bāzes scenārija problēmu, ietverot pieejamības prasības, ko varētu piemērot noteiktam produktam un pakalpojumu sarakstam un publiskā iepirkuma procesiem.

Risinājums Nr. 3. ES direktīva, ar ko nosaka kopīgas pieejamības prasības atsevišķiem produktiem un pakalpojumiem, kā arī publiskā iepirkuma jomā, – piemērojama dalībvalstīm, kad tās reglamentē pieejamību. Šī risinājuma ietvaros dalībvalstīm nebūs līdz noteiktam datumam jāpieņem tiesību akti par pieejamības prasībām, bet, ja tās pieņems vai būs jau pieņēmušas šādus tiesību aktus, tām būs jāievēro ES noteikumi, lai nodrošinātu konsekveni visā vienotajā tirgū. Visām dalībvalstīm būs jānodrošina brīva pieejamu produktu un pakalpojumu aprīte pat tad, ja tās nereglamentē pieejamību, un publiskā iepirkuma procesos tām būs jāizmanto kopīgas pieejamības prasības.

Risinājums Nr. 4. ES direktīva, ar ko nosaka kopīgas pieejamības prasības atsevišķiem produktiem un pakalpojumiem, kā arī publiskā iepirkuma jomā – tūlītēji piemērojama visām dalībvalstīm. Šajā risinājumā visām dalībvalstīm, tostarp tām, kas vēl nav pieņēmušas tiesību aktus par pieejamību, jāievieš jauni tiesību akti par pieejamību saskaņā ar ierosinātajiem ES noteikumiem. Tādējādi pieejamības noteikumi tiktu pilnībā saskaņoti visās dalībvalstīs.

<sup>24</sup> Eiropabarometrs Nr. 345:

[http://ec.europa.eu/public\\_opinion/archives/flash\\_arch\\_360\\_345\\_en.htm](http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_360_345_en.htm).

<sup>25</sup> MVU darba grupas ziņojums (*Deloitte*), ko paredzēts publicēt vienlaikus ar priekšlikuma pieņemšanu.

<sup>26</sup> [http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/dhlg\\_5th\\_report\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/dhlg_5th_report_en.pdf).

<sup>27</sup> *Deloitte* pētījuma galīgais ziņojums, ko paredzēts publicēt vienlaikus ar priekšlikuma pieņemšanu.

<sup>28</sup> [www.disability-europe.net/](http://www.disability-europe.net/).

Regulatīvi pasākumi, šķiet, ir visefektīvākais ES iejaukšanās veids, lai risinātu pašreizējās un gaidāmās vienotā tirgus darbības problēmas. Tika konstatēts, ka direktīva jo īpaši atbilst iepriekšējos Komisijas paziņojumos un instrumentos izmantotajai pieejai un nodrošinātu pieejamu produktu un pakalpojumu netraucētu apriti, neparedzot vairāk kā nepieciešams.

Rūpīgi izskatījusi Eiropas Komisijas dienestu sagatavoto ietekmes novērtējuma ziņojumu, Ietekmes novērtējuma padome par to sniedza pozitīvu atzinumu. Ietekmes novērtējuma galīgajā redakcijā ietvertas izmaiņas, lai ņemtu vērā Ietekmes novērtējuma padomes ieteikumus.

### **3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI**

#### **3.1. Juridiskais pamats**

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. panta 1. punkts.

#### **3.2. Subsidiaritātes princips**

Subsidiaritātes princips piemērojams tiktāl, ciktāl jautājumi, uz kuriem attiecas šis priekšlikums, nav ES ekskluzīvā kompetencē. Saskaņā ar LESD 4. panta 2. punkta attiecīgi a) un g) apakšpunktu iekšējā tirgus un transporta jomas ir Eiropas Savienības un dalībvalstu dalītās kompetences jomas.

Tā kā dalībvalstīm vienām pašām šo problēmu nav iespējams atrisināt, jo tā ietver starptautiskus aspektus, kurus nevar atrisināt ar atsevišķu dalībvalstu darbībām, ir nepieciešama ES rīcība. Šķēršļi iekšējā tirgus normālai darbībai ir gan pastāvoši tirdzniecības ierobežojumi, gan arī šķēršļi iekšējā tirgus potenciāla pilnvērtīgai izmantošanai. Valstu atšķirīgā pieeja rada slogu un šķēršļus uzņēmumiem, kuru mērķis ir darboties pāri robežām.

Problēmas, ko rada atšķirības valstu tiesību aktos par pieejamības prasībām, var efektīvi atrisināt tikai ar vienotu pieeju ES līmenī; minētās atšķirības, visticamāk, vēl vairāk palielināsies pēc tam, kad dalībvalstis īstenos savus ar *UNCRPD* noteiktos pienākumus nodrošināt pieejamību. Saskaņā ar rezultātiem, kas iegūti, apspriežoties ar ieinteresētajām personām, tikai saskaņots tiesiskais regulējums nodrošinās pieejamu produktu un pakalpojumu brīvu apriti iekšējā tirgū.

ES līmeņa rīcība atbilstu subsidiaritātes principam, ja galvenā uzmanība tiktu pievērsta tiem produktiem un pakalpojumiem, saistībā ar kuriem ir nepārprotami pierādījumi par būtisku iekšējā tirgus problēmu – valstu atšķirīgu prasību radīti šķēršļi tirdzniecībai. Tāpēc to ir nepieciešams risināt ES līmenī. Dalībvalstis arī turpmāk varētu būt pilnībā atbildīgas par pieejamības prasību noteikšanu citiem produktiem un pakalpojumiem.

ES rīcība, ieviešot noteikumus, ar kuriem nodrošinās pieejamu produktu un pakalpojumu brīvu apriti iekšējā tirgū, un veicinot resursu efektīvāku izmantošanu, dos pievienoto vērtību valstu pieejamības tiesību aktiem. Dalībvalstīm ir jāpieņem produkti un pakalpojumi, ko eksportē no citas dalībvalsts, ja tie atbilst ierosinātajā direktīvā noteiktajām pieejamības prasībām. Šādai brīvas aprites nodrošināšanai būs pozitīva ekonomiskā ietekme. Izveidojot vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmējiem un novēršot iekšējā tirgus sadrumstalotību, priekšlikums radīs juridisko noteiktību un piedāvās uzņēmējiem plašāku tirgu, kurā pārdot savus produktus un pakalpojumus. Papildu labums būs tas, ka patērētāji ar funkcionāliem ierobežojumiem, tostarp personas ar invaliditāti un vecāki cilvēki, gūs labumu no plašākas pieejamu produktu un pakalpojumu izvēles, kā arī no augstākas šo produktu un pakalpojumu kvalitātes par zemāku cenu – trīskāršs ieguvums.

### 3.3. Proporcionalitātes princips

Attiecībā uz proporcionalitāti ierosinātās darbības saturs un veids nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi nodrošināt pienācīgu iekšējā tirgus darbību.

Īstenošanai paredzētais laiks ņem vērā produktu aprites ciklu. Ietvertie produkti un pakalpojumi tika rūpīgi izvēlēti. Pienākumi nodrošināt pieejamību skar tikai jaunus produktus, ko laiž tirgū pēc direktīvas piemērošanas, un pakalpojumus, ko sniedz, sākot no minētā brīža.

Ir noteikti kopēji mērķi un vispārīgi noteikumi, bet tas, kā šos mērķus sasniegt, ņemot vērā valsts apstākļus, ir atstāts dalībvalstu ziņā. Tāpēc pieejamības prasības ir definētas tikai funkcionālā līmenī.

Pienākumu proporcionalitāte tika rūpīgi izvērtēta un ir atspoguļota, piemēram, atvieglotajā atbilstības novērtējumā (pašdeklarācijā) un izvēlētajās tirgus uzraudzības procedūrās. Šīs procedūras balstās uz tām, ko parasti izmanto iekšējā tirgus saskaņošanas tiesību aktos<sup>29</sup>. Ir novērtētas ražotājiem, pakalpojumu sniedzējiem un valsts pārvaldei radītās atbilstības nodrošināšanas izmaksas. Analīzē secināts, ka ieguvumi no saskaņošanas lielākoties atsver šīs izmaksas.

Turklāt, lai uzņēmējus aizsargātu no nesamērīga sloga vai izvairītos no (izmaksām, kas saistītas ar) būtiskām to produktu un pakalpojumu izmaiņām, saskaņā ar principu "vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem" ir ieviestas drošības klauzulas. Šīs klauzulas cita starpā ņem vērā attiecīgo uzņēmēju lielumu, resursus un veidu. Saskaņā ar Komisijas politiku tika apsvērts piemērot pilnīgu atbrīvojumu mikrouzņēmumiem, bet no šā apsvēruma atteicās par labu iepriekš minētajām klauzulām, jo ar tām varēs precīzāk atbalstīt tos uzņēmējus, kuriem, individuālos un labi pamatotos gadījumos, slogs attiecībā pret ieguvumiem, iespējams, varētu būt nesamērīgs. Attiecīgās klauzulas ļauj arī labāk kontrolēt šo aizsardzības pasākumu vispārējo ietekmi uz tiesību akta mērķu sasniegšanu.

### 3.4. Ietekme uz pamattiesībām

Priekšlikumam būtu labvēlīga ietekme uz vairākām Eiropas Savienības Pamattiesību hartā noteiktām tiesībām. Šāda ES iniciatīva tieši vai netieši veicinātu šādu tiesību īstenošanu: tiesības uz cilvēka cieņu (1. pants), tiesības uz personas neaizskaramību (3. pants), tiesības uz izglītību (14. pants), tiesības izvēlēties profesiju un tiesības strādāt (15. pants), vecu cilvēku tiesības (25. pants), personu ar invaliditāti integrācijas tiesības (26. pants) un tiesības uz pārvietošanās un uzturēšanās brīvību (45. pants).

Šim priekšlikumam būs dažāda ietekme uz tādām uzņēmēju tiesībām kā darījumdarbības brīvība (16. pants) un tiesības uz īpašumu (17. pants). Pirmkārt un galvenokārt, likvidējot šķēršļus tirdzniecībai, tādējādi palielinot iekšējā tirgus potenciālu, šī iniciatīva uzlabotu minēto divu tiesību īstenošanu. Dažos gadījumos dažās dalībvalstīs, pieņemot jaunus noteikumus, šī iniciatīva varētu radīt arī nelielus ierobežojumus minēto tiesību īstenošanā. Tomēr ierobežojumi, kas izrietētu no šiem jaunajiem noteikumiem, būtu pamatoti un proporcionāli un tie palielinātu ES iekšējās tirdzniecības potenciālu, no kā savukārt varētu iegūt paši uzņēmēji. Jaunie noteikumi būtu pamatoti arī, lai aizsargātu citas pamattiesības, piemēram, tās, kas minētas iepriekš.

<sup>29</sup> Skatīt Lēmuma Nr. 768/2008/EK par produktu tirdzniecību II pielikumu, OV L 218, 13.8.2008.

### 3.5. Priekšlikums

Ar ierosināto direktīvu noteiks kopēju ES definīciju un īstenošanas sistēmu attiecībā uz konkrētu produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām. Ierosinātās direktīvas elementus var apkopot šādi.

#### Darbības joma

Ierosinātā direktīva:

- saskaņos noteiktu produktu un pakalpojumu pieejamības prasības, un
- izmantos tādas pašas pieejamības prasības, lai definētu ES tiesību aktos jau spēkā esošos, bet nedefinētos pienākumus nodrošināt pieejamību, un piešķirtu tiem saturu, piemēram, publiskā iepirkuma un strukturālo un investīciju fondu jomās. Piemērošanas jomu nosaka ar attiecīgajiem juridiskajiem instrumentiem, kuru ar šo ierosināto direktīvu negroza.

#### Pieejamības prasības un brīva aprīte

Ierosinātā direktīva uzlabos iekšējā tirgus darbību, novēršot šķēršļus, ko radījuši atšķirīgi valstu tiesību akti, un nosakot saskaņotas noteiktu produktu un pakalpojumu obligātas pieejamības prasības. Saraksts izriet no pārbaudēm, kas balstītas uz vairākām ārējām publiskām un iekšējām konsultācijām par nozares un cilvēku ar invaliditāti vajadzībām, uz ekspertu aptauju par pieejamības tiesību aktiem un to izpildi 27 ES dalībvalstīs, kā arī uz valstu tiesību aktu pašreizējo atšķirību analīzi deviņās ES dalībvalstīs, kuras veido aptuveni 80 % no ES IKP un kurās dzīvo 77 % ES iedzīvotāju.

Tā nodrošina, ka uz visiem produktiem un pakalpojumiem, kas atbilst pieejamības prasībām, attiecinās brīvas aprītes priekšrocības iekšējā tirgū.

Tā palīdz nozarei risināt pieejamības jautājumu, izmantojot vienādas funkcionālās pieejamības prasības, lai ES tiesību aktos noteiktā prasība par pieejamu produktu un pakalpojumu iegādi/finansēšanu būtu praktiski izmantojama.

Ir iekļautas drošības klauzulas.

#### Īstenošana dalībvalstīs

- Ar ierosināto direktīvu ES līmenī saskaņo vairāku produktu un pakalpojumu pieejamības prasības un novērš šķēršļus to brīvai aprītei.
- Direktīvā nav sīki paredzēts, kā praksē panākt to, lai, ievērojot noteiktās pieejamības prasības, produktu vai pakalpojumu padarītu pieejamu. Gadījumā, ja tas vēl aizvien rada šķēršļus iekšējā tirgū, Komisija var apsvērt citas iespējas, kā turpmāk dalībvalstīm sniegt norādījumus, piemēram, kā standartizācijas vai īstenošanas pasākumus.
- Direktīvā ietverta iespēja izmantot brīvprātīgi saskaņotos standartus, lai nodrošinātu atbilstības prezumpciju pieejamības prasībām.
- Lai nodrošinātu pienācīgu pieejamības īstenošanu un izpildi un novērtētu produktu atbilstību pieejamības prasībām, direktīvā izmantots atvieglotais atbilstības novērtējums (pašdeklarācija) un esoši tirgus uzraudzības mehānismi. Tajā ir paredzēta arī vieglāka procedūra pakalpojumu atbilstības pārbaudīšanai.
- Direktīvā ir noteikts, ka normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, stājas spēkā vēlākais divus gadus pēc tās stāšanās spēkā.

- Direktīvā iekļauta prasība dalībvalstīm noteikt, ka visus pasākumus, tostarp produktu un pakalpojumu brīvu apriti, un pasākumus, kas paredzēti 3. pantā, sāk piemērot ne vēlā kā sešus gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.
- Īstenošanas termiņš VI nodaļā noteiktajiem pasākumiem (t. i. gadījumos, kad ES tiesību aktos noteikts pienākums nodrošināt pieejamību, nesniedzot papildu definīcijas vai specifikācijas, pieejamību definē, atsaucoties uz šīs direktīvas prasībām) ir seši gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.

### Skaidrojoši dokumenti

Komisija uzskata, ka, lai precizētu saistību starp šīs direktīvas noteikumiem un atbilstošajām valstu transponēšanas dokumentu daļām, šajā konkrētajā gadījumā ir pamatoti lūgt dalībvalstis iesniegt Komisijai skaidrojošus dokumentus.

- Valstu tiesību aktu īstenošana pieejamības jomā ir apgrūtināta, jo dažādu dalībvalstu tiesisko tradīciju starpā pastāv lielas atšķirības, piemēram, dažās dalībvalstīs pieejamību reglamentē ar diskriminācijas novēršanas tiesību aktiem, bet citās – ar tiesību aktiem invaliditātes jomā vai ar nozarei raksturīgiem tiesību instrumentiem. Turklāt šī direktīva attiecas uz noteiktu produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām. Tādēļ tajā ietvertas daudzas dažādas juridiskās saistības.
- Lai direktīvu īstenotu, būs nepieciešami grozījumi dažādās dalībvalstu tiesību sistēmu jomās. Tās noteikumus transponēs, veicot grozījumus valstu noteikumos un normatīvajos un administratīvajos aktos. Sagaidāms, ka īstenošana attieksies ne tikai uz dalībvalstu centrālajiem/valsts līmeņa tiesību aktiem, bet skars arī dažāda līmeņa reģionālos vai vietējos tiesību aktus. Tāpēc ir sagaidāms, ka transponēšana valsts līmenī aptvers visu valsts tiesību sistēmu.

Šo iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka skaidrojoši pavaddokumenti paziņojumam par transponēšanas pasākumiem būs būtiski, lai pilnībā izprastu valsts transponēšanas procesu. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir samērīgi prasīt dalībvalstīm uzņemties administratīvo slogu saistībā ar skaidrojošo dokumentu iesniegšanu, lai Komisija spētu veikt savu uzdevumu pārraudzīt, kā tiek transponēta šī transversālā direktīva, kas ir prioritāte ES pasākumos attiecībā uz pieejamību.

### Kā šī sistēma darbosies?

- Ierosinātā direktīva novērsīs un likvidēs pašreizējos šķēršļus iekšējā tirgū, kas izveidojušies valstu tiesību aktu atšķirību dēļ. Līdz ar to šī direktīva būs vadlīnija dalībvalstīm *UNCPRD* prasību ievērošanā attiecībā uz pieejamību.

Stājoties spēkā, pieejamību Eiropas Savienībā saskaņos ar funkcionālām pieejamības prasībām, proti, ar vispārējiem principiem, kas balstīti uz "plašam lietotāju lokam paredzēto pakalpojumu un produktu izstrādes" principu, un nevis ar sīkām tehniskām prasībām. Tas būs pietiekami, lai nodrošinātu labu iekšējā tirgus funkcionēšanu saistībā ar minētajiem produktiem un pakalpojumiem.

Tomēr direktīvā ņemti vērā arī gadījumi, kad attiecībā uz dažiem produktiem vai pakalpojumiem ir nepieciešama turpmāka detalizēta saskaņošana vai kad nozarei nepieciešama precīzāka informācija un vadlīnijas, lai atvieglotu prasību ievērošanu. Šādam gadījumam direktīvā paredzētas vairākas iespējas: izmantot brīvprātīgi saskaņotos standartus un, ja tādu nav, izmantot īstenošanas aktus, lai precīzāk definētu iekļautās pieejamības prasības. Parasti šīs iespējas izmantotu tikai pēc samērīga direktīvas piemērošanas perioda, tās būtu atkarīgas no pierādītas tirgus/patērētāju

nepieciešamības pēc turpmākas saskaņošanas un būtu balstītas uz pierādītām tirgus vai regulējuma nepilnībām.

Iespēja pieprasīt Eiropas standartu izstrādi saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012 ir vispāratzīts veids, kā precizēt ES iekšējā tirgus tiesību aktos noteiktās tiesiskās prasības. Minētajos saskaņotajos standartos būs ietverta tehniskā informācija par to, "kā" produktus un pakalpojumus padarīt pieejamus. Ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012 reglamentē arī standartizācijas procesa pārredzamību un iekļautību, kura rezultātā tiek pieņemti pieprasītie standarti.

Saskaņoto standartu piemērošana arī turpmāk būs brīvprātīga. Tomēr tiek pieņemts, ka, ja izmanto saskaņotos standartus, uz kuriem *Oficiālajā Vēstnesī* ir publicētas atsauces, tie atbilst direktīvā minētajām pieejamības prasībām, uz kurām attiecas minētie standarti vai to daļas, nodrošinot šo produktu un pakalpojumu brīvu apriti ES iekšējā tirgū. Regulā (ES) Nr. 1025/2012 ir paredzētas arī procedūras iebildumu izteikšanai pret saskaņotajiem standartiem, ja minētie standarti tikai daļēji atbilst šajā direktīvā noteiktajām pieejamības prasībām.

- Ierosinātā direktīva atbalstīs nozari pieejamības jautājumu risināšanā, izmantojot vienādas funkcionālās pieejamības prasības, lai definētu ES tiesību aktos noteikto pienākumu nodrošināt pieejamību, piemēram, dalībvalstu pienākumu pirkt/finansēt pieejamus produktus un pakalpojumus, kas noteikti pārskatītajās publiskā iepirkuma direktīvās.

#### **Īstenošanas pilnvaras un nobeiguma noteikumi**

- Īstenošanas pilnvaras izmantos tad, ja būs nepieciešamība nodrošināt vienādus nosacījumus šajā direktīvā minēto pienākumu īstenošanai.
- Komisijai palīdz komiteja, kā aprakstīts Regulā (ES) Nr. 182/2011. Atsauces izdara uz pārbaudes procedūrām, ko atsevišķi piemēro saskaņā ar šīs direktīvas pantiem.

Pārskatu par šīs direktīvas piemērošanu veic piecu gadu laikā no tās piemērošanas.

#### **4. IETEKME UZ BUDŽETU**

Priekšlikumam ir ļoti ierobežota ietekme uz budžetu. Vienīgās darbības izmaksas ir saistītas ar ziņojuma par šīs direktīvas piemērošanu sagatavošanu, t. i., darbības izdevumi EUR 0,2 miljoni pašreizējo budžeta pozīciju ietvaros, kā arī administratīvie izdevumi aptuveni EUR 0,182 miljoni gadā pēc direktīvas pieņemšanas attiecīgo komitejas sanāksmju nodrošināšanai. Šīs izmaksas segs, izmantojot iekšējo pārdali, un tām nebūs nepieciešams līdzekļu palielinājums.

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA**

**par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,  
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,  
ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,  
pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,  
ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu<sup>30</sup>,  
saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,  
tā kā:

- (1) Šīs direktīvas mērķis ir veicināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus un likvidējot šķēršļus konkrētu pieejamu produktu un pakalpojumu brīvai aprītei. Tādējādi tiks uzlabota pieejamu produktu un pakalpojumu pieejamība iekšējā tirgū.
- (2) Pieejamu produktu un pakalpojumu pieprasījums ir liels, un tādu iedzīvotāju skaits, kuriem ir invaliditāte un/vai funkcionāli ierobežojumi, ievērojami pieaugs līdz ar Eiropas Savienības iedzīvotāju novecošanu. Vide, kurā produkti un pakalpojumi ir pieejamāki, veido iekļaujošāku sabiedrību un veicina spēju dzīvot neatkarīgi.
- (3) Atšķirības tiesību aktos un administratīvos pasākumos, ko dalībvalstis pieņēmušas attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamību personām ar funkcionāliem ierobežojumiem, tostarp personām ar invaliditāti, rada šķēršļus šādu produktu un pakalpojumu brīvai aprītei un kropļo efektīvu konkurenci iekšējā tirgū. Šādi šķēršļi īpaši skar uzņēmējus, jo īpaši mazos un vidējos uzņēmumus (MVU).
- (4) Valstu dažādo pieejamības prasību dēļ jo īpaši individuāliem saimnieciskās darbības veicējiem, MVU un mikrouzņēmumiem nav stimula sākt uzņēmējdarbību ārpus savas valsts tirgus. Valstu un pat reģionālās vai vietējās pieejamības prasības, ko dalībvalstis pašreiz ir ieviesušas, atšķiras gan attiecībā uz darbības jomu, gan detalizācijas pakāpi. Sakarā ar papildu izmaksām, kas rodas, katram valsts tirgum atsevišķi izstrādājot un tirgojot pieejamus produktus un pakalpojumus, minētās atšķirības negatīvi ietekmē konkurētspēju un izaugsmi.
- (5) Sakarā ar ierobežotu konkurenci starp piegādātājiem pieejamu produktu patērētāji un pieejamu pakalpojumu saņēmēji saskaras ar augstām cenām. Valstu noteikumu sadrumstalotība mazina potenciālos ieguvumus no pieredzes apmaiņas ar valstu un starptautiskajiem partneriem, pielāgojoties sabiedrības un tehnoloģiju attīstībai.

---

<sup>30</sup> OV C , , ... lpp.

- (6) Tādēļ, lai likvidētu pieejamu produktu un pakalpojumu tirgus sadrumstalotību, radītu apjomradītus ietaupījumus, veicinātu pārrobežu tirdzniecību un mobilitāti, kā arī lai palīdzētu uzņēmējiem koncentrēt resursus uz inovācijām nevis tos izmantot, nodrošinot atbilstību sadrumstalotām tiesiskajām prasībām Savienībā, un lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, Savienības līmenī būtu jātuvina valstu pasākumi.
- (7) Iekšējam tirgum izvirzīto pieejamības prasību saskaņošanas priekšrocības apliecina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/33/ES piemērošana attiecībā uz liftiem<sup>31</sup> un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 661/2009<sup>32</sup> piemērošana transporta jomā.
- (8) Amsterdamas līgumam pievienotajā 22. deklarācijā dalībvalstu pārstāvju konference vienojās, ka, izstrādājot pasākumus saskaņā ar Līguma 114. pantu, Savienības iestādēm ir jāņem vērā personu ar invaliditāti vajadzības.
- (9) Šī direktīva respektē pamattiesības un ievēro principus, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Ar šo direktīvu jo īpaši tiecas nodrošināt, lai pilnībā tiktu ievērotas personu ar invaliditāti tiesības izmantot pasākumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu viņu neatkarību, sociālo un profesionālo integrāciju un dalību sabiedrības dzīvē, un veicināt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 26. panta piemērošanu.
- (10) "Digitālā vienotā tirgus stratēģijas" vispārējais mērķis ir ilgtspējīgi ekonomiski un sociāli ieguvumi, ko sniedz savienots digitālais vienotais tirgus. Savienības patērētāji vēl joprojām neizmanto visas cenu un izvēles priekšrocības, ko var sniegt vienotais tirgus, jo pārrobežu darījumu skaits tiešsaistē joprojām ir ļoti neliels. Sadrumstalotība ierobežo arī pieprasījumu pēc pārrobežu e-komercijas darījumiem. Tāpat ir vajadzīga saskaņota darbība, lai nodrošinātu jaunā elektroniskā satura pilnīgu pieejamību arī personām ar invaliditāti. Tāpēc digitālajā vienotajā tirgū ir jāsaņem pieejamības prasības un jānodrošina, ka visi Savienības iedzīvotāji neatkarīgi no to spējām var pilnībā izmantot minētā tirgus priekšrocības.
- (11) Saskaņā ar Līguma 216. panta 2. punktu Savienības noslēgtie nolīgumi ir saistoši Savienības iestādēm un tās dalībvalstīm. Tādējādi, pēc tam, kad Savienība noslēdza Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (Konvencija), tās noteikumi kļuva par Savienības tiesību sistēmas neatņemamu sastāvdaļu.
- (12) Konvencijas 9. pantā paredzēts, ka Konvencijas dalībvalstīm jāveic atbilstoši pasākumi, lai nodrošinātu, ka personām ar invaliditāti vienlīdzīgi ar citiem ir pieeja fiziskajai videi, transportam, informācijai un sakariem, tostarp informācijas un sakaru tehnoloģijām un sistēmām, kā arī citiem objektiem un pakalpojumiem, kas ir atvērti vai ko sniedz sabiedrībai gan pilsētās, gan lauku rajonos. Apvienoto Nāciju Organizācijas Personu ar invaliditāti tiesību komiteja norādīja, ka ir jāizveido tiesiskais regulējums ar konkrētiem, izpildāmiem un laika ziņā terminētiem kritērijiem, lai pārraudzītu pakāpenisku pieejamības īstenošanu.
- (13) Sakarā ar konvencijas stāšanos spēkā dalībvalstu tiesību sistēmās būs nepieciešamība pieņemt papildu valsts noteikumus par produktu un pakalpojumu pieejamību, kas savukārt, ja nebūs Savienības līmeņa rīcības, vēl vairāk palielinātu atšķirības valstu noteikumu starpā.

<sup>31</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/33/ES par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz liftiem un liftu drošības sastāvdaļām (OV L 96, 29.3.2014., 251. lpp.).

<sup>32</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 661/2009 par tipa apstiprināšanas prasībām attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu, to piekabju un tiem paredzēto sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisko vienību vispārējo drošību (OV L 200, 31.7.2009., 1. lpp.).

- (14) Tādēļ ir nepieciešams veicināt Konvencijas īstenošanu, nodrošinot kopīgus Savienības noteikumus.
- (15) Ar Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020); atjaunināta apņemšanās veidot Eiropu bez šķēršļiem<sup>33</sup>, kas ir saskaņā ar Konvenciju, pieejamību nosaka par vienu no astoņām rīcības jomām, un tās mērķis ir nodrošināt produktu un pakalpojumu pieejamību.
- (16) Produkti un pakalpojumi, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, tika izvēlēti pārbaudes pasākumā, kuru veica ietekmes novērtējuma sagatavošanas laikā un ar kuru noteica personām ar funkcionāliem ierobežojumiem, tostarp personām ar invaliditāti un vecākiem cilvēkiem, svarīgus produktus un pakalpojumus; par svarīgiem produktiem un pakalpojumiem noteica tādus, attiecībā uz kuriem dalībvalstis ir pieņēmušas vai, visticamāk, pieņems atšķirīgas pieejamības valsts prasības.
- (17) Katram produktam un pakalpojumam, lai tas būtu pieejams personām ar invaliditāti un vecākiem cilvēkiem, jāatbilst 3. pantā noteiktajām un I pielikumā uzskaitītajām pieejamības prasībām. Pienākums nodrošināt e-komercijas pieejamību attiecas arī uz pakalpojumu tirdzniecību tiešsaistē saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 2. punkta a)–e) apakšpunktu.
- (18) Pieejamības prasības jāievieš uzņēmējus un dalībvalstis vismazāk apgrūtinošā veidā, darbības jomā iekļaujot tikai rūpīgi atlasītus produktus un pakalpojumus.
- (19) Tādēļ ir nepieciešams precizēt pieejamības prasības tādu produktu un pakalpojumu laišanai tirgū, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, lai nodrošinātu to brīvu apriti iekšējā tirgū.
- (20) Ar šo direktīvu būtu jāizvirza obligāta prasība funkcionālās pieejamības prasības izmantot kā vispārējos mērķus. Tām vajadzētu būt pietiekami precīzām, lai izveidotu juridiski saistošus pienākumus, un pietiekami detalizētām, lai varētu novērtēt atbilstību, ar mērķi nodrošināt attiecīgo produktu un pakalpojumu iekšējā tirgus pareizu darbību.
- (21) Komisijas priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai<sup>34</sup> ietvertas pieejamības prasības noteiktam valsts sektora struktūru tīmekļa vietņu kopumam. Turklāt tajā ierosināts izveidot pamatu metodoloģijai, kas būtu paredzēta, lai pārraudzītu un ziņotu par attiecīgo tīmekļa vietņu atbilstību minētajā direktīvā izklāstītajām prasībām. Gan pieejamības prasības, gan arī pārraudzības un ziņošanas metodoloģija, kas iekļautas minētajā direktīvā, ir jāpiemēro valsts sektora struktūru tīmekļa vietnēm. Nolūkā jo īpaši nodrošināt to, ka attiecīgās iestādes īsteno vienādas pieejamības prasības neatkarīgi no reglamentēto tīmekļa vietņu veida, šajā direktīvā noteiktās pieejamības prasības būtu jāsaista ar prasībām, kas noteiktas priekšlikumā direktīvai par publiskā sektora struktūru tīmekļa vietņu pieejamību. Valsts sektora tīmekļa vietņu e-komercijas darbības, uz kurām neattiecas minētā direktīva, ietilpst šī priekšlikuma darbības jomā, lai nodrošinātu, ka produktu un pakalpojumu tirdzniecība tiešsaistē neatkarīgi no tā, vai tā ir privāta vai publiska tirdzniecība, ir pieejama personām ar invaliditāti un vecākiem cilvēkiem.
- (22) Dalībvalstis veic visus atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gadījumos, kad produkti un pakalpojumi, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, atbilst attiecīgajām pieejamības prasībām, to brīva aprite Savienībā netiek kavēta pieejamības apsvērumu dēļ.

<sup>33</sup> COM(2010) 636.

<sup>34</sup> Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par publiskā sektora struktūru tīmekļa vietņu pieejamību, COM(2012) 721.

- (23) Dažkārt vienādas pieejamības prasības būvētai videi veicinātu ar to saistītu pakalpojumu brīvu apriti un personu ar invaliditāti brīvu pārvietošanos. Tādēļ šī direktīva dalībvalstīm dod iespēju būvēto vidi, ko izmanto pakalpojumu sniegšanai, iekļaut šīs direktīvas darbības jomā, nodrošinot atbilstību X pielikumā noteiktajām pieejamības prasībām.
- (24) Ir jāparedz, ka attiecībā uz Savienības leģislatīvajiem aktiem, ar kuriem nosaka pienākumu nodrošināt pieejamību, bet nenosaka pieejamības prasības vai specifikācijas, pieejamību definē, atsaucoties uz šajā direktīvā noteiktajām pieejamības prasībām. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/23/ES<sup>35</sup>, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/24/ES<sup>36</sup> un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/25/ES<sup>37</sup> ir paredzēta prasība, ka tādu koncesiju, būvdarbu vai pakalpojumu tehniskajās specifikācijās un tehniskajās vai funkcionālajās prasībās, kas ietilpst šo direktīvu darbības jomā, ņem vērā pieejamības kritērijus attiecībā uz personām ar invaliditāti vai attiecībā uz "plašam lietotāju lokam paredzēto pakalpojumu un produktu izstrādes" principa lietotājiem.
- (25) Pieejamība būtu jāpanāk, likvidējot un novēršot šķēršļus, vēlams, izmantojot universālo dizainu vai "plašam lietotāju lokam paredzēto pakalpojumu un produktu izstrādes" principu. Pieejamībai nevajadzētu izslēgt atbilstošu pasākumu veikšanu, ja to pieprasa valsts vai Savienības tiesību akti.
- (26) Lielāko daļu darbvieta Savienībā nodrošina MVU un mikrouzņēmumi. Tiem ir milzīga nozīme turpmākajā izaugsmē, bet tie bieži sastopas ar kavēkļiem un šķēršļiem produktu un pakalpojumu izstrādē, īpaši pārrobežu kontekstā. Tādēļ ir nepieciešams atvieglot MVU un mikrouzņēmumu darbu, saskaņojot valstu noteikumus attiecībā uz pieejamību un vienlaikus saglabājot vajadzīgos aizsardzības pasākumus.
- (27) Šīs direktīvas pamatā vajadzētu būt Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumam Nr. 768/2008/EK<sup>38</sup>, jo tas attiecas uz produktiem, kam jau piemēro citus Savienības tiesību aktus, tādējādi nodrošinot Savienības tiesību aktu konsekveni.
- (28) Visiem uzņēmējiem, kas veido piegādes un izplatīšanas ķēdi, būtu jānodrošina, ka tirgū tiek darīti pieejami tikai tādi produkti, kas atbilst šajā direktīvā izklāstītajām pieejamības prasībām. Jāparedz skaidra un samērīga pienākumu sadale atbilstīgi katra uzņēmēja lomai piegādes un izplatīšanas procesā.
- (29) Lai nodrošinātu augstu pieejamības līmeni un garantētu taisnīgu konkurenci Savienības tirgū, uzņēmējiem būtu jāatbild par produktu un pakalpojumu atbilstību, ņemot vērā viņu attiecīgos uzdevumus piegādes ķēdē.
- (30) Tā kā ražotājs sīki pārzina projektēšanas un ražošanas procesu, tas vislabāk var veikt pilnu atbilstības novērtējuma procedūru. Atbilstības novērtējuma veikšanai vajadzētu būt ražotāja kompetencē.
- (31) Izplatītājiem un importētājiem būtu jāiesaistās tirgus uzraudzības uzdevumos, ko veic valsts iestādes, un tiem vajadzētu aktīvi piedalīties, sniedzot kompetentajām iestādēm visu vajadzīgo informāciju par attiecīgo produktu.

<sup>35</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/23/ES par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.).

<sup>36</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

<sup>37</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

<sup>38</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Lēmums Nr. 768/2008/EK par produktu tirdzniecības vienotu sistēmu (OV L 218, 13.8.2008., 82. lpp.).

- (32) Importētājiem būtu jānodrošina, lai produkti no trešām valstīm, kuri nonāk Savienības tirgū, atbilstu šīs direktīvas pieejamības prasībām un jo īpaši lai ražotāji šiem produktiem būtu veikuši attiecīgas atbilstības novērtēšanas procedūras.
- (33) Laižot produktu tirgū, katram importētājam uz produkta būtu jānorāda savs nosaukums un adrese, kur ar uzņēmumu var sazināties.
- (34) Izplatītājiem būtu jānodrošina, lai viņu rīcība ar produktu negatīvi neietekmē produkta atbilstību šīs direktīvas pieejamības prasībām.
- (35) Ikviens uzņēmējs, kurš vai nu laiž tirgū kādu produktu ar savu vārdu vai preču zīmi, vai izmaina produktu tā, ka izmaiņas varētu ietekmēt atbilstību piemērojamajām prasībām, būtu jāuzskata par ražotāju, un viņam būtu jāuzņemas ražotāja pienākumi.
- (36) Proporcionalitātes apsvērumu dēļ pieejamības prasības būtu jāpiemēro tikai tiktāl, ciktāl tās attiecīgajam uzņēmējam nerada nesamērīgu slogu vai neprasa veikt tādas produktu un pakalpojumu izmaiņas, kuru rezultātā tie, salīdzinot ar noteiktajiem kritērijiem, tiktu būtiski pārmainīti.
- (37) Direktīvā būtu jāievēro princips "vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem" un jāņem vērā administratīvais slogs, ar ko saskaras MVU. Tā vietā, lai paredzētu vispārējus izņēmumus un atkāpes, direktīvā būtu jāparedz uzņēmējiem atviegloti noteikumi attiecībā uz atbilstības novērtēšanu un drošības klauzulas. Līdz ar to, izstrādājot noteikumus vispiemērotāko atbilstības novērtēšanas procedūru izvēlei un īstenošanai, būtu jāņem vērā MVU stāvoklis, un pienākumi novērtēt pieejamības prasību atbilstību būtu jānosaka tādā apmērā, kādā tie nerada nesamērīgu slogu MVU. Turklāt tirgus uzraudzības iestādēm būtu jārīkojas samērīgā veidā atbilstīgi uzņēmumu lielumam un tam, vai tie ražo nelielu sēriju vai individuālus produktus, neradot nevajadzīgus šķēršļus MVU un nepakļaujot apdraudējumam sabiedrības interešu aizsardzību.
- (38) Visiem uzņēmējiem, produktus laižot tirgū vai darot tos pieejamus tirgū vai sniedzot pakalpojumus tirgū, būtu jārīkojas atbildīgi un pilnā saskaņā ar piemērojamajām tiesību aktu prasībām.
- (39) Lai būtu vieglāk novērtēt atbilstību piemērojamām prasībām, jāparedz pieņēmums par to produktu un pakalpojumu atbilstību, kuri atbilst brīvprātīgi saskaņotajiem standartiem, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012<sup>39</sup> ar mērķi formulēt sīki izstrādātas minēto prasību tehniskās specifikācijas. Komisija attiecībā uz pieejamību ir iesniegusi jau vairākus standartizācijas pieprasījumus Eiropas standartizācijas organizācijām; šie pieprasījumi attiecas uz saskaņoto standartu sagatavošanu.
- (40) Saskaņoto standartu neesamības gadījumā un, ja tie nepieciešami tirgus saskaņošanas nolūkos, Komisijai vajadzētu būt iespējai pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem izveido kopējās tehniskās specifikācijas pieejamības prasībām, kas noteiktas šajā direktīvā.
- (41) Lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi informācijai tirgus uzraudzības nolūkā, informācijai, kas vajadzīga, lai deklarētu atbilstību visiem piemērojamajiem Savienības aktiem, vajadzētu būt pieejamai vienotā ES atbilstības deklarācijā. Lai uzņēmējiem samazinātu

<sup>39</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1025/2012 par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK, un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

administratīvo slogu, tiem vienotajā ES atbilstības deklarācijā vajadzētu būt iespējai ietvert attiecīgas atsevišķās atbilstības deklarācijas.

- (42) Šajā direktīvā produktu atbilstības novērtēšanai būtu jāizmanto iekšējā ražošanas kontrole (A modulis), kas aprakstīta Lēmuma Nr. 768/2008/EK II pielikumā, jo tā ļauj uzņēmējiem pierādīt un kompetentajām iestādēm nodrošināt, ka produkti, kas darīti pieejami tirgū, atbilst pieejamības prasībām, vienlaikus neuzliekot nesamērīgu slogu.
- (43) Informācija, kas dienestiem nepieciešama, lai novērtētu atbilstību pieejamības prasībām, būtu jāsniedz vispārīgajos noteikumos un nosacījumos vai līdzvērtīgā dokumentā.
- (44) *CE* zīmes izmantošana, kas liecina par produkta atbilstību šīs direktīvas pieejamības prasībām, ir redzamais pabeigta atbilstības novērtēšanas procesa rezultāts plašā nozīmē. Šajā direktīvā būtu jāievēro vispārējie principi, kuri reglamentē *CE* marķējumu un kuri noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 765/2008<sup>40</sup>, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības produktu tirdzniecībai.
- (45) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008, uzliekot produktam *CE* zīmi, ražotājs apliecina, ka produkts atbilst visām piemērojamajām pieejamības prasībām un ka viņš uzņemas par to pilnu atbildību.
- (46) Saskaņā ar Lēmumu Nr. 768/2008/EK dalībvalstis ir atbildīgas par stingras un efektīvas produktu tirgus uzraudzības nodrošināšanu savās teritorijās, un tām savām tirgus uzraudzības iestādēm būtu jāpiešķir pietiekamas pilnvaras un resursi.
- (47) Dalībvalstīm būtu jāpārbauda pakalpojumu atbilstība šajā direktīvā noteiktajām prasībām, un jāpārtrauga ar neatbilstību saistītas sūdzības vai ziņojumi, lai nodrošinātu, ka ir veikti korektīvi pasākumi.
- (48) Dalībvalstīm būs jānodrošina, ka tirgus uzraudzības iestādes saskaņā ar V nodaļu pārbauda uzņēmēju atbilstību 12. panta 3. punktā minētajiem kritērijiem.
- (49) Dalībvalstīm būs jānodrošina, ka 22. pantā norādītās kompetentās iestādes saskaņā ar VI nodaļu informē Komisiju par 22. panta 1. punktā minēto izņēmumu izmantošanu, kā arī šajā informācijā ietver novērtējumu, kas minēts 2. punktā.
- (50) Būtu jāizveido drošības procedūra, kuru piemēro tikai tad, ja dalībvalstis nepiekrīt pasākumiem, ko veikusi kāda dalībvalsts, un kuras ietvaros informē ieinteresētās personas par pasākumiem, ko paredzēts veikt attiecībā uz produktiem, kuri neatbilst šīs direktīvas pieejamības prasībām. Tai būtu jādod iespēja tirgus uzraudzības iestādēm sadarbībā ar attiecīgajiem uzņēmējiem savlaicīgāk rīkoties attiecībā uz šādiem produktiem.
- (51) Ja dalībvalstis un Komisija vienojas par kādas dalībvalsts veiktā pasākuma pamatotību, Komisijai turpmāk nebūtu jāiesaistās, izņemot gadījumus, kad neatbilstība var būt izskaidrojama ar saskaņotā standarta nepilnībām.
- (52) Lai nodrošinātu vienādu nosacījumus šīs direktīvas IV nodaļas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011<sup>41</sup>.

<sup>40</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

<sup>41</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (53) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošajiem dokumentiem dalībvalstis ir apņēmušās pamatotos gadījumos kopā ar paziņojumu par transponēšanas pasākumiem iesniegt vienu vai vairākus dokumentus, kas skaidro savstarpējo saikni starp direktīvas elementiem un valstu pieņemto transponēšanas instrumentu atbilstošajām daļām. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.
- (54) Tā kā šīs direktīvas mērķi, proti, šķēršļu likvidēšana konkrētu pieejamu produktu un pakalpojumu brīvai aprītei, lai veicinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, nevar pietiekami labi sasniegt katrā dalībvalstī atsevišķi, jo ir nepieciešama dažādu patlaban attiecīgajās tiesību sistēmās pastāvošu noteikumu saskaņošana, to var labāk sasniegt Savienības līmenī, nosakot kopīgas pieejamības prasības un noteikumus vienotā tirgus darbībai; Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

# I NODAĻA

## VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

### 1. pants

#### *Darbības joma*

1. Direktīvas I, II–V un VII nodaļu piemēro šādiem produktiem:
  - (a) universāldatoru aparāturai un operētājsistēmām;
  - (b) šādiem pašapkalpošanās termināliem:
    - i) bankomātiem;
    - ii) biļešu automātiem;
    - iii) reģistrācijas automātiem;
  - (c) ar telefonijas pakalpojumiem saistītām patērētāju galiekārtām ar uzlabotu skaitļošanas tehnikas iespēju;
  - (d) ar audiovizuālo mediju pakalpojumiem saistītām patērētāju galiekārtām ar uzlabotu skaitļošanas tehnikas iespēju.
2. Direktīvas I, II–V un VII nodaļu piemēro šādiem pakalpojumiem:
  - (a) telefonijas pakalpojumiem un saistītām patērētāju galiekārtām ar uzlabotu skaitļošanas tehnikas iespēju;
  - (b) audiovizuālo mediju pakalpojumiem un saistītām patērētāju iekārtām ar uzlabotu skaitļošanas tehnikas iespēju;
  - (c) gaisa, autobusu, dzelzceļa un ūdens pasažieru transporta pakalpojumiem;
  - (d) banku pakalpojumi;
  - (e) e-grāmatām;
  - (f) e-komercijai.
3. Direktīvas I, VI un VII nodaļu piemēro:
  - (a) publiskā iepirkuma līgumiem un koncesijām, uz kuriem attiecas Direktīva 2014/23/ES<sup>42</sup>, Direktīva 2014/24/ES un Direktīva 2014/25/ES;
  - (b) programmu sagatavošanai un īstenošanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un

---

<sup>42</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/23/ES par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.).

zivsaimniecības fondu<sup>43</sup>, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1304/2013<sup>44</sup>;

- (c) konkursa procedūrām sabiedriskā transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1370/2007<sup>45</sup>.
- (d) transporta infrastruktūrai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1315/2013<sup>46</sup>.

## 2. pants

### **Definīcijas**

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- (1) "pieejami produkti un pakalpojumi" ir produkti un pakalpojumi, kas personām ar funkcionāliem ierobežojumiem, tostarp personām ar invaliditāti, ir uztverami, izmantojami un izprotami vienlīdzīgi ar citām personām;
- (2) "universālais dizains", arī – "plašam lietotāju lokam paredzēto pakalpojumu un produktu izstrādes" princips, ir tādu produktu, vides, programmu un pakalpojumu dizains, kurus, cik vien iespējams, visi cilvēki var izmantot bez pielāgošanas vai īpaša dizaina nepieciešamības; "universālais dizains" ietver arī noteiktām personu ar funkcionāliem ierobežojumiem, tostarp personu ar invaliditāti, grupām paredzētas atbalsta ierīces, ja tās ir nepieciešamas;
- (3) "personas ar funkcionāliem ierobežojumiem" ir personas, kurām ir jebkādi pastāvīgi vai pagaidu fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, traucējumi, kas saistīti ar novecošanu, vai citi ar cilvēka ķermeņa darbību saistīti traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem ierobežo piekļuvi produktiem un pakalpojumiem, radot situāciju, kurā minētie produkti un pakalpojumi jāpielāgo šo personu īpašajām vajadzībām;
- (4) "personas ar invaliditāti" ir personas, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt viņu pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem;
- (5) "produkts" ir ražošanas procesā radīta viela, preparāts vai prece, izņemot pārtiku, barību, dzīvus augus un dzīvniekus, cilvēku izcelsmes produktus un augu un dzīvnieku produktus, kuri ir tieši saistīti ar to turpmāku pavairošanu;
- (6) "audiovizuālo mediju pakalpojumi" ir pakalpojumi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/13/ES<sup>47</sup> 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē;

<sup>43</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

<sup>44</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1304/2013 par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2006.

<sup>45</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Regula (EK) Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV L 315, 3.12.2007., 1. lpp.).

<sup>46</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1315/2013 par Savienības pamatnostādņēm Eiropas transporta tīkla attīstībai (OV L 348, 20.12.2013., 1. lpp.).

- (7) "telefonijas pakalpojumi" ir pakalpojumi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/21/EK<sup>48</sup> 2. panta c) punkta nozīmē;
- (8) "darīt pieejamu tirgū" nozīmē par samaksu vai bez maksas piegādāt produktu izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai Savienības tirgū, veicot komercdarbību;
- (9) "laist tirgū" nozīmē produktu pirmo reizi darīt pieejamu Savienības tirgū;
- (10) "ražotājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo kādu produktu vai liek šo produktu izveidot vai ražot, un laiž šo produktu tirgū ar savu vārdu vai preču zīmi;
- (11) "pilnvarots pārstāvis" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā un kas ir saņēmusi rakstisku ražotāja pilnvarojumu rīkoties tā vārdā attiecībā uz konkrētiem uzdevumiem;
- (12) "importētājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā un laiž Savienības tirgū kādas trešās valsts produktu;
- (13) "izplatītājs" ir jebkura tāda fiziska vai juridiska persona piegādes ķēdē, kas nav ražotājs vai importētājs un kas dara produktu pieejamu tirgū;
- (14) "uzņēmējs" ir ražotājs, pilnvarotais pārstāvis, importētājs, izplatītājs un pakalpojuma sniedzējs;
- (15) "patērētājs" ir jebkura fiziska persona, kas nolūkos, kuri nav saistīti ar tās komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju, iegādājas attiecīgo produktu vai ir attiecīgā pakalpojuma saņēmējs;
- (16) "mikrouzņēmums" ir uzņēmums, kurā nodarbina mazāk kā 10 darbinieku un kura gada apgrozījums un/vai gada balances kopsumma nepārsniedz EUR 2 miljonus.
- (17) "saskaņotais standarts" ir saskaņotais standarts, kas definēts Regulas (ES) Nr. 1025/2012 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā;
- (18) "kopējās tehniskās specifikācijas" ir tehniskās specifikācijas, kuras definētas Regulas (ES) Nr. 1025/2012 2. panta 4. punktā un ar kuru palīdzību var nodrošināt atbilstību produktam vai pakalpojumam piemērojamajām pieejamības prasībām;
- (19) "atsaukšana" ir jebkāds pasākums ar mērķi saņemt atpakaļ produktu, kas jau darīts pieejams gala patērētājam;
- (20) "izņemšana" ir jebkurš pasākums, kura mērķis ir novērst, ka produkts, kas atrodas piegādes ķēdē, tiek darīts pieejams tirgū;
- (21) "e-komercija" ir produktu un pakalpojumu tirdzniecība tiešsaistē.

---

<sup>47</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 10. marta Direktīva 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp.).

<sup>48</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (OV L 108, 24.4.2002., 33. lpp.).

## II NODAĻA

### PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS UN BRĪVA APRĪTE

#### 3. pants

##### *Pieejamības prasības*

1. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. panta 1. un 2. punktā minētie produkti un pakalpojumi saskaņā ar šā panta 2.–9. punktu atbilst pieejamības prasībām, kas noteiktas I pielikumā.
2. Universāldatoru aparātūra un operētājsistēmas atbilst I pielikuma I iedaļā noteiktajām prasībām.
3. Šādi pašapkalpošanās termināli: bankomāti, biļešu automāti un reģistrācijas automāti atbilst I pielikuma II iedaļā noteiktajām prasībām.
4. Telefonijas pakalpojumi, tostarp palīdzības dienesti un saistītās patērētāju galiekārtas ar uzlabotu skaitļošanas tehnikas iespēju, atbilst I pielikuma III iedaļā noteiktajām prasībām.
5. Audiovizuālo mediju pakalpojumi un saistītās patērētāju iekārtas ar uzlabotu skaitļošanas tehnikas iespēju atbilst I pielikuma IV iedaļā noteiktajām prasībām.
6. Gaisa, autobusu, dzelzceļa un ūdens pasažieru transporta pakalpojumi, tīmekļa vietnes, uz mobilajām iekārtām balstīti pakalpojumi, viedās biļešu pārdošanas termināli, reāllaika informācijas termināli un pašapkalpošanās termināli, biļešu automāti un reģistrācijas automāti, ko izmanto, sniedzot pasažieru transporta pakalpojumus, atbilst attiecīgajām I pielikuma V iedaļā noteiktajām prasībām.
7. Banku pakalpojumi, tīmekļa vietnes, uz mobilajām iekārtām balstītie banku pakalpojumi, pašapkalpošanās termināli, tostarp bankomāti, ko izmanto banku pakalpojumu sniegšanai, atbilst I pielikuma VI iedaļā noteiktajām prasībām.
8. E-grāmatas atbilst I pielikuma VII iedaļā noteiktajām prasībām.
9. E-komercija atbilst I pielikuma VIII iedaļā noteiktajām prasībām.
10. Dalībvalstis, ņemot vērā valsts apstākļus, var nolemt, ka būvētā vide, ko izmanto pasažieru transporta pakalpojumu klienti, tostarp vide, ko pārvalda pakalpojumu sniedzēji un infrastruktūras operatori, kā arī būvētā vide, ko izmanto banku pakalpojumu klienti, telefonsakaru operatoru darbības jomā ietilpstošu klientu apkalpošanas centru klienti un veikalu klienti atbilst I pielikuma X iedaļā noteiktajām pieejamības prasībām, lai personas ar funkcionāliem ierobežojumiem, tostarp personas ar invaliditāti, to maksimāli izmantotu.

#### 4. pants

##### *Brīva aprīte*

Dalībvalstis savā teritorijā netraucē darīt pieejamus tirgū šai direktīvai atbilstošus produktus un pakalpojumus tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar pieejamības prasībām.

## III NODAĻA

### UZŅĒMĒJU PIENĀKUMI

## 5. pants

### ***Ražotāju pienākumi***

1. Laižot savus produktus tirgū, ražotāji nodrošina, ka produkti ir projektēti un ražoti saskaņā ar piemērojamajām pieejamības prasībām, kas noteiktas 3. pantā.
2. Ražotāji saskaņā ar II pielikumu izstrādā tehnisko dokumentāciju un veic minētajā pielikumā noteikto atbilstības novērtēšanas procedūru vai nodrošina tās veikšanu.  
Ja ar šo procedūru apliecina, ka produkts atbilst piemērojamajām pieejamības prasībām, ražotāji sastāda ES atbilstības deklarāciju un uzliek *CE* zīmi.
3. Ražotāji nodrošina, ka pastāv procedūras, ar kurām nodrošina pastāvīgu atbilstību sērijuveida ražošanā. Pienācīgi ņem vērā produkta dizaina vai īpašību izmaiņas un izmaiņas saskaņotajos standartos vai citās tehniskajās specifikācijās, atsaucoties uz kurām deklarēta produkta atbilstība.
4. Ražotāji uztur sūdzību, neatbilstīgu produktu un produktu atsaukšanas reģistru un pastāvīgi informē izplatītājus par šādu pārraudzību.
5. Ražotāji nodrošina, ka uz to produktiem ir tipa, partijas vai sērijas numurs vai cits identifikācijas elements vai, ja produkta izmērs vai raksturs to neatļauj, ka vajadzīgā informācija ir sniegta uz iesaiņojuma vai produktam pievienotajā dokumentā.
6. Ražotāji uz produkta norāda savu nosaukumu, reģistrēto nosaukumu vai reģistrēto preču zīmi un adresi, kur ar tiem var sazināties, vai, ja tas nav iespējams, to norāda uz iesaiņojuma vai produktam pievienotajā dokumentā. Norādītajai adresei jābūt vienam kontaktpunktam, kuru izmantojot var sazināties ar ražotāju.
7. Ražotāji nodrošina, ka produktam ir pievienotas instrukcijas un drošības informācija, kas sagatavota patērētājiem un galalietotājiem saprotamā valodā, kā noteikusi attiecīgā dalībvalsts.
8. Ražotāji, kas uzskata vai kam ir iemesls uzskatīt, ka produkts, kuru tie ir laiduši tirgū, neatbilst šai direktīvai, nekavējoties veic nepieciešamos korektīvos pasākumus, lai panāktu minētā produkta atbilstību vai arī vajadzības gadījumā to izņemtu no tirgus vai atsauktu. Turklāt, ja produkts rada ar pieejamību saistītu risku, ražotāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās viņi produktu darījuši pieejamu, norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un jebkuriem veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.
9. Pēc valsts kompetentās iestādes pamatota pieprasījuma ražotāji sniedz tai saprotamā valodā visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai apliecinātu produkta atbilstību. Ražotāji pēc minētās iestādes pieprasījuma sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, kas veikti, lai novērstu to produktu radītos riskus, kurus viņi laiduši tirgū, un lai nodrošinātu atbilstību 3. pantā minētajām prasībām.

## 6. pants

### ***Pilnvarotie pārstāvji***

1. Ražotājs ar rakstisku pilnvaru var iecelt pilnvaroto pārstāvi. Pilnvarotā pārstāvja pilnvarās neietilpst 5. panta 1. punktā noteiktie pienākumi un tehniskās dokumentācijas izstrāde.
2. Pilnvarotais pārstāvis veic uzdevumus, kas noteikti no ražotāja saņemtajā pilnvarā. Ar pilnvaru ļauj pilnvarotajam pārstāvim veikt vismaz šādus pienākumus:

- (a) pēc pamatota valsts kompetentās iestādes pieprasījuma sniegt tai visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai pierādītu produkta atbilstību;
- (b) pēc kompetento valsts iestāžu pieprasījuma sadarboties ar tām jebkādos pasākumos, kas veikti, lai novērstu to produktu radītos riskus, uz kuriem attiecas viņu pilnvaras.

## 7. pants

### **Importētāju pienākumi**

1. Importētāji laiž tirgū tikai atbilstīgus produktus.
2. Pirms produkta laišanas tirgū importētāji pārlicinās, ka ražotājs ir veicis II pielikumā noteikto atbilstības novērtēšanas procedūru. Viņi nodrošina, ka ražotājs ir sagatavojis tehnisko dokumentāciju, kas paredzēta minētajā pielikumā, produktam ir *CE* zīme, tam ir pievienoti vajadzīgie dokumenti un ka ražotājs ir izpildījis 5. panta 5. un 6. punktā noteiktās prasības.
3. Ja importētājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka produkts neatbilst 3. pantā minētajām pieejamības prasībām, tas šo produktu nelaiž tirgū, kamēr nav panākta produkta atbilstība. Turklāt, ja produkts rada risku, importētājs par to informē ražotāju un tirgus uzraudzības iestādes.
4. Importētāji uz produkta norāda savu nosaukumu, reģistrēto nosaukumu vai reģistrēto preču zīmi un adresi, kur ar tiem var sazināties, vai, ja tas nav iespējams, to norāda uz iesaiņojuma vai produktam pievienotajā dokumentā.
5. Importētāji nodrošina, ka produktam ir pievienotas instrukcijas un informācija, kas sagatavota patērētājiem un citiem galalietotājiem saprotamā valodā, kā noteikusi attiecīgā dalībvalsts.
6. Importētāji nodrošina, ka laikā, kad tie ir atbildīgi par produktu, tā uzglabāšanas un pārvadāšanas apstākļi negatīvi neietekmē produkta atbilstību 3. pantā minētajām pieejamības prasībām.
7. Importētāji uztur sūdzību, neatbilstīgu produktu un produktu atsaukšanas reģistru un pastāvīgi informē izplatītājus par šādu pārraudzību.
8. Importētāji, kas uzskata vai kam ir iemesls uzskatīt, ka produkts, kuru tie ir laiduši tirgū, neatbilst 3. pantā minētajām prasībām, nekavējoties veic nepieciešamos korektīvos pasākumus, lai panāktu attiecīgā produkta atbilstību vai arī vajadzības gadījumā to izņemtu no tirgus vai atsauktu. Turklāt, ja produkts rada risku, importētāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās viņi produktu darījuši pieejamu, norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un veiktajiem koriģējošajiem pasākumiem.
9. Pēc kompetentas valsts iestādes pamatota pieprasījuma importētāji sniedz tai saprotamā valodā visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai apliecinātu produkta atbilstību. Importētāji pēc šīs iestādes pieprasījuma sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, kas veikti, lai novērstu to produktu radītos riskus, kurus viņi laiduši tirgū.

## 8. pants

### **Izplatītāju pienākumi**

1. Darot produktu pieejamu tirgū, izplatītāji pietiekami rūpīgi ievēro šīs direktīvas prasības.
2. Pirms produkts tiek darīts pieejams tirgū, izplatītāji pārliecinās, vai produktam ir *CE* zīme, vai tam ir pievienoti vajadzīgie dokumenti, instrukcijas un informācija valodā, kas ir saprotama patērētājiem un citiem galalietotājiem tajā dalībvalstī, kurā produkts tiks darīts pieejams tirgū, un vai ražotājs un importētājs ir ievērojis 5. panta 5. un 6. punktā un 7. panta 4. punktā noteiktās prasības.
3. Ja izplatītājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka produkts neatbilst 3. pantā minētajām pieejamības prasībām, tas šo produktu nedara pieejamu tirgū, kamēr nav panākta produkta atbilstība. Turklāt, ja produkts rada risku, izplatītājs par to informē ražotāju un tirgus uzraudzības iestādes.
4. Izplatītāji nodrošina, ka laikā, kad tie ir atbildīgi par produktu, tā uzglabāšanas un pārvadāšanas apstākļi negatīvi neietekmētu produkta atbilstību 3. pantā minētajām prasībām.
5. Izplatītāji, kas uzskata vai kam ir iemesls uzskatīt, ka produkts, kuru tie ir darījuši pieejamu tirgū, neatbilst šai direktīvai, pārliecinās, ka ir veikti nepieciešamie korektīvie pasākumi, lai panāktu produkta atbilstību vai arī vajadzības gadījumā lai to izņemtu no tirgus vai atsauktu. Turklāt, ja produkts rada risku, izplatītāji nekavējoties par to informē kompetentās valsts iestādes tajās dalībvalstīs, kurās viņi produktu darījuši pieejamu, norādot sīku informāciju, jo īpaši par neatbilstību un jebkuriem veiktajiem koriģējošajiem pasākumiem.
6. Pēc kompetentas valsts iestādes pamatota pieprasījuma izplatītāji sniedz tai visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama, lai pierādītu produkta atbilstību. Izplatītāji pēc šīs iestādes pieprasījuma sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, kas veikti, lai novērstu to produktu radītos riskus, kurus viņi darījuši pieejamus tirgū.

#### *9. pants*

##### ***Gadījumi, kad ražotāju pienākumus piemēro importētājiem un izplatītājiem***

Importētāju vai izplatītāju šīs direktīvas vajadzībām uzskata par ražotāju, un tam ir tādi paši pienākumi kā ražotājam saskaņā ar 5. pantu, ja tas laiž tirgū kādu produktu ar savu vārdu vai preču zīmi vai izmaina jau tirgū laistu produktu tā, ka izmaiņas var ietekmēt atbilstību šīs direktīvas prasībām.

#### *10. pants*

##### ***Uzņēmēju identificēšana***

1. Uzņēmēji tirgus uzraudzības iestādēm pēc pieprasījuma identificē:
  - a) visus uzņēmējus, kuri tiem piegādājuši produktu;
  - b) visus uzņēmējus, kuriem tie piegādājuši produktu.
2. Uzņēmēji spēj sniegt 1. punktā minēto informāciju 10 gadus pēc tam, kad produkts tiem piegādāts, un 10 gadus pēc tam, kad tie ir piegādājuši produktu.

#### *11. pants*

##### ***Pakalpojumu sniedzēju pienākumi***

1. Pakalpojumu sniedzēji nodrošina, ka tie izstrādā un sniedz pakalpojumus saskaņā ar 3. pantu.
2. Pakalpojumu sniedzēji vajadzīgo informāciju sagatavo saskaņā ar III pielikumu, izskaidrojot, kā pakalpojumi atbilst 3. pantā minētajām pieejamības prasībām. Informāciju sabiedrībai dara pieejamu rakstiski un mutiski, tostarp veidā, kas ir pieejams personām ar funkcionāliem ierobežojumiem un personām ar invaliditāti. Pakalpojumu sniedzēji informāciju glabā tik ilgi, kamēr vien pakalpojums darbojas.
3. Pakalpojumu sniedzēji nodrošina, ka pastāv procedūras, ar kurām nodrošina, ka pakalpojumu nepārtraukta sniegšana saglabājas atbilstīga 3. pantā minētajām pieejamības prasībām. Pakalpojumu sniedzēji pienācīgi ņem vērā pakalpojuma sniegšanas īpatnību izmaiņas un 3. pantā minēto pieejamības prasību izmaiņas. Neatbilstības gadījumā pakalpojumu sniedzēji veic nepieciešamos korektīvos pasākumus, lai panāktu pakalpojuma atbilstību 3. pantā minētajām pieejamības prasībām.
4. Pēc kompetentas iestādes pamatota pieprasījuma pakalpojumu sniedzēji sniedz tai visu informāciju, kas nepieciešama, lai pierādītu pakalpojuma atbilstību 3. pantā minētajām pieejamības prasībām. Pēc minēto iestāžu pieprasījuma pakalpojumu sniedzēji sadarbojas ar tām jebkādos pasākumos, kas veikti, lai panāktu pakalpojuma atbilstību minētajām prasībām.

## *12. pants*

### ***Būtiskas izmaiņas un nesamērīgs slogs***

1. Direktīvas 3. pantā minētās pieejamības prasības piemēro tādā mērā, kādā tās būtiski neizmaina kāda produkta vai pakalpojuma īpašības vai iezīmes, kā rezultātā mainās attiecīgā produkta vai pakalpojuma pamatbūtība.
2. Direktīvas 3. pantā minētās pieejamības prasības piemēro tādā mērā, kādā tās attiecīgajiem uzņēmējiem nerada nesamērīgu slogu.
3. Lai novērtētu, vai produktu vai pakalpojumu atbilstība pieejamības prasībām rada nesamērīgu slogu, uzņēmēji ņem vērā šādus aspektus:
  - a) uzņēmēju lielumu, resursus un veidu;
  - b) aplēstās uzņēmēju izmaksas un ieguvumus attiecībā pret aplēstajiem ieguvumiem personām ar invaliditāti, ņemot vērā konkrētā produkta vai pakalpojuma lietošanas biežumu un ilgumu.
4. Slogu neuzskata par nesamērīgu, ja to kompensē ar finansējumu (publisko vai privāto) no citiem avotiem, kas nav uzņēmēju pašu finansējums.
5. Uzņēmējs novērtē, vai produktu vai pakalpojumu atbilstība pieejamības prasībām rada būtiskas izmaiņas vai nesamērīgu slogu.
6. Ja uzņēmēji attiecībā uz konkrētu produktu vai pakalpojumu ir izmantojuši izņēmumu, kas paredzēts 1.–5. punktā, tie par to paziņo attiecīgajai tirgus uzraudzības iestādei tajā dalībvalstī, kurā produkts vai pakalpojums ir laists tirgū vai darīts pieejams. Paziņojumā ietver 3. punktā minēto novērtējumu. Mikrouzņēmumi ir atbrīvoti no šīs paziņošanas prasības, bet pēc attiecīgās tirgus uzraudzības iestādes pieprasījuma tiem jāspēj iesniegt attiecīgos dokumentus.

## **IV NODAĻA**

## **SASKAŅOTIE STANDARTI, KOPĒJĀS TEHNISKĀS SPECIFIKĀCIJAS UN PRODUKTU UN PAKALPOJUMU ATBILSTĪBA**

### *13. pants*

#### ***Pieņemums par atbilstību***

Produktus un pakalpojumus, kas atbilst tiem saskaņotajiem standartiem vai to daļām, uz kuriem atsaucies ir publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, pieņem par atbilstīgiem 3. pantā minētajām pieejamības prasībām, kas iekļautas minētajos standartos vai to daļās.

### *14. pants*

#### ***Kopējās tehniskās specifikācijas***

1. Ja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* nav publicēta neviena atsauce uz saskaņotajiem standartiem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012 un ja tirgus saskaņošanas nolūkā būtu nepieciešama sīkāka informācija par konkrētu produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka kopējās tehniskās specifikācijas ("KTS") pieejamības prasībām, kas noteiktas šīs direktīvas I pielikumā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar šīs direktīvas 24. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
2. Produktus un pakalpojumus, kas atbilst 1. punktā minētajām KTS vai to daļām, uzskata par atbilstošiem pieejamības prasībām, kuras minētas 3. pantā un uz kurām attiecas minētās KTS vai to daļas.

## 15. pants

### ***Produktu ES atbilstības deklarācija***

1. ES atbilstības deklarācijā norāda, ka ir pierādīta atbilstība attiecīgajām 3. pantā minētajām pieejamības prasībām. Ja tiek izmantots izņēmums, kas paredzēts 12. pantā, ES atbilstības deklarācijā norāda, kurām pieejamības prasībām piemēro minēto izņēmumu.
2. ES atbilstības deklarācijai ir Lēmuma Nr. 768/2008/EK III pielikumā noteiktā parauga struktūra. Tajā ir ietverti šīs direktīvas II pielikumā norādītie elementi, un šo deklarāciju regulāri atjaunina. Prasības attiecībā uz tehnisko dokumentāciju nerada nesamērīgu slogu mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem. Atbilstības deklarāciju tulko tās dalībvalsts noteiktajā valodā vai valodās, kuras tirgū produkts ir laists vai darīts pieejams.
3. Ja uz produktu attiecas vairāk nekā viens Savienības akts, kurš prasa ES atbilstības deklarāciju, tiek sagatavota vienota ES atbilstības deklarācija attiecībā uz visiem šādiem Savienības aktiem. Minētajā deklarācijā norāda attiecīgos tiesību aktus ar atsaucēm uz publikācijām.
4. Sastādot ES atbilstības deklarāciju, ražotājs uzņemas atbildību par produkta atbilstību.

## 16. pants

### ***Produktu CE zīmes vispārējie principi***

Uz CE zīmi attiecas vispārējie principi, kas izklāstīti Regulas (EK) Nr. 765/2008 30. pantā.

## V NODAĻA

### **TIRGUS UZRAUDZĪBA, ATBILSTĪBA UN SAVIENĪBAS DROŠĪBAS PROCEDŪRA**

## 17. pants

### ***Produktu tirgus uzraudzība***

1. Produktiem piemēro Regulas (EK) Nr. 765/2008 15. panta 3. punktu un 16.–29. pantu.
2. Veicot produktu tirgus uzraudzību, tirgus uzraudzības iestādes pārskata 12. pantā minēto novērtējumu.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgus uzraudzības iestāžu rīcībā esošā informācija par uzņēmēju atbilstību piemērojamajām pieejamības prasībām, kas noteiktas 3. pantā, un 12. pantā paredzēto izņēmumu novērtējums pēc pieprasījuma un saprotamā formātā ir darīts pieejams patērētājiem, izņemot gadījumus, kad minēto informāciju nevar sniegt konfidencialitātes apsvērumu dēļ, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 765/2008 19. panta 5. punktā.

## 18. pants

### ***Pakalpojumu atbilstība***

1. Dalībvalstis izveido, īsteno un regulāri atjaunina piemērotas procedūras, lai:
  - a) pārbaudītu 1. panta 2. punktā minēto pakalpojumu atbilstību šajā direktīvā noteiktajām prasībām un 12. pantā paredzēto izņēmumu novērtējumu;
  - b) pārraudzītu sūdzības vai ziņojumus par jautājumiem, kas saistīti ar 1. panta 2. punktā minēto pakalpojumu neatbilstību 3. pantā noteiktajām pieejamības prasībām;
  - c) pārliecinātos, ka uzņēmējs ir veicis vajadzīgos korektīvos pasākumus.
2. Dalībvalstis norīko tirgus uzraudzības iestādes, kas ir atbildīgas par 1. punktā minēto procedūru īstenošanu.

Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrība ir informēta par pirmajā daļā minēto iestāžu esamību, pienākumiem un identitāti. Minētās iestādes informāciju dara pieejamu pēc pieprasījuma un saprotamā formātā.

## 19. pants

### ***Procedūra darbībām ar produktiem, kuri valsts līmenī rada ar pieejamību saistītu risku***

1. Ja kādas dalībvalsts tirgus uzraudzības iestādes ir veikušas pasākumus atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 765/2008 20. pantam vai ja tām ir pietiekams iemesls uzskatīt, ka produkts, uz kuru attiecas šī direktīva, rada ar tādiem pieejamības aspektiem saistītu risku, uz kuriem attiecas šī direktīva, tās veic attiecīgā produkta novērtēšanu, aptverot visas šajā direktīvā noteiktās prasības. Attiecīgie uzņēmēji pilnībā sadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm.

Ja šajā novērtēšanā tirgus uzraudzības iestādes atklāj, ka produkts neatbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām, tās nekavējoties lūdz attiecīgajam uzņēmējam veikt visus vajadzīgos koriģējošos pasākumus, lai panāktu produkta atbilstību šīm prasībām vai lai proporcionāli riskam to izņemtu no tirgus vai atsauktu šo iestāžu noteiktā pienācīgā termiņā.

Uz otrajā daļā minētajiem pasākumiem attiecas Regulas (EK) Nr. 765/2008 21. pants.
2. Ja tirgus uzraudzības iestādes uzskata, ka neatbilstība neaprobežojas tikai ar valsts teritoriju, tās informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par novērtējuma rezultātiem un par pasākumiem, ko tās lūgušas veikt uzņēmējiem.
3. Uzņēmējs nodrošina, lai tiktu veikti visi pienācīgie koriģējošie pasākumi saistībā ar visiem attiecīgajiem produktiem, kurus tas darījis pieejamus Savienības tirgū.
4. Ja attiecīgais uzņēmējs 1. punkta otrajā daļā noteiktajā laikposmā neveic pienācīgus koriģējošos pasākumus, tirgus uzraudzības iestādes veic visus vajadzīgos pagaidu pasākumus, lai aizliegtu vai ierobežotu to, ka produkti tiek darīti pieejami valsts tirgū, izņemtu produktus no tirgus vai atsauktu tos. Par minētajiem pasākumiem tirgus uzraudzības iestādes nekavējoties informē Komisiju un pārējās dalībvalstis.
5. Šā panta 4. punktā minētajā informācijā ietver visas pieejamās ziņas, jo īpaši datus neatbilstīgā produkta identificēšanai, datus par tā izcelsmi, iespējamās neatbilstības veidu un ar to saistīto risku, veikto valsts pasākumu veidu un ilgumu un attiecīgā uzņēmēja sniegtos argumentus. Tirgus uzraudzības iestādes jo īpaši norāda, vai neatbilstība ir saistīta ar kādu no šiem iemesliem:

- (a) produkta neatbilstība prasībām, kas noteiktas šīs direktīvas 3. pantā, vai
  - (b) trūkumi 13. pantā minētajos saskaņotajos standartos, par kuriem pieņem, ka to ievērošana nodrošina atbilstību.
6. Citas dalībvalstis, izņemot to dalībvalsti, kura procedūru uzsākusi, nekavējoties informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par pieņemtajiem pasākumiem un sniedz jebkādu to rīcībā esošu papildu informāciju saistībā ar attiecīgā produkta neatbilstību, un, ja tās nepiekrīt paziņotajiem valsts pasākumiem, informē par saviem iebildumiem.
7. Ja trijos mēnešos pēc 4. punktā minētās informācijas saņemšanas neviena dalībvalsts vai Komisija nav iebildusi pret kādas dalībvalsts veiktu pagaidu pasākumu, minēto pasākumu uzskata par pamatotu.
8. Dalībvalstis nodrošina, ka saistībā ar attiecīgo produktu nekavējoties tiek veikti atbilstīgi ierobežojošie pasākumi, piemēram, produkta izņemšana no dalībvalstu tirgus.

## *20. pants*

### ***Savienības drošības procedūra***

1. Ja, pabeidzot 19. panta 3. un 4. punktā noteikto procedūru, ir izteikti iebildumi pret kādas dalībvalsts veiktu pasākumu vai Komisija uzskata, ka valsts pasākums ir pretrunā Savienības tiesību aktiem, Komisija nekavējoties sāk apspriešanos ar dalībvalstīm un attiecīgo uzņēmēju vai uzņēmējiem un veic valsts pasākuma novērtēšanu. Pamatojoties uz minētā novērtējuma rezultātiem, Komisija pieņem lēmumu par to, vai valsts pasākums ir pamatots.
- Komisija adresē savu lēmumu visām dalībvalstīm un nekavējoties paziņo to dalībvalstīm un attiecīgajam uzņēmējam vai uzņēmējiem.
2. Ja valsts pasākums tiek uzskatīts par pamatotu, visas dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu neatbilstīgā produkta izņemšanu no to tirgiem, un par to informē Komisiju. Ja valsts pasākums tiek uzskatīts par nepamatotu, attiecīgā dalībvalsts atsauc šo pasākumu.
3. Ja valsts pasākumu uzskata par pamatotu un produkta neatbilstība ir attiecināma uz trūkumiem saskaņotajos standartos, kas minēti 19. panta 5. punkta b) apakšpunktā, Komisija piemēro Regulas (ES) Nr. 1025/2012 11. pantā paredzēto procedūru.

## **VI NODAĻA**

### **PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS CITOS SAVIENĪBAS TIESĪBU AKTOS**

## *21. pants*

### ***Pieejamības prasību piemērošana citiem Savienības aktiem***

Direktīvas I pielikuma IX iedaļā noteiktās pieejamības prasības piemēro:

- (a) izstrādājot tehniskās specifikācijas un piešķiršanas kritērijus, kas saistīti ar visiem publiskā iepirkuma līgumiem un koncesijām, kuru priekšmets ir paredzēts lietošanai cilvēkiem, neatkarīgi no tā, vai plašākai sabiedrībai vai līgumslēdzējas

iestādes vai līgumslēdzēja personālam, un uz kurām attiecas Direktīva 2014/23/ES<sup>49</sup>, Direktīva 2014/24/ES<sup>50</sup> un Direktīva 2014/25/ES<sup>51</sup>;

- (b) izstrādājot pieejamības prasības, kas minētas tādu programmu sagatavošanas un īstenošanas laikā, uz kurām attiecas Regula (EK) Nr. 1303/2013 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un Regula (ES) Nr. 1304/2013 par Eiropas Sociālo fondu;
- (c) izstrādājot pieejamības prasības, kuras saistītas ar sociāliem un kvalitātes kritērijiem un kurus kompetentās iestādes noteikušas sabiedriskā transporta pakalpojumu, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, konkursa procedūrās saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1370/2007;
- (d) transporta infrastruktūrai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1315/2013 37. pantu.

## 22. pants *Nesamērīgs slogs*

1. Direktīvas 21. pantā minētās pieejamības prasības piemēro, ciktāl tās nerada nesamērīgu slogu kompetentajām iestādēm minētā panta izpratnē.
2. Lai novērtētu, vai 21. pantā minētās pieejamības prasības rada nesamērīgu slogu, attiecīgās kompetentās iestādes ņem vērā šādus aspektus:
  - (a) attiecīgās kompetentās iestādes lielumu, resursus un veidu;
  - (b) aplēstās attiecīgās kompetentās iestādes izmaksas un ieguvumus attiecībā pret aplēstajiem ieguvumiem personām ar invaliditāti, ņemot vērā konkrētā produkta vai pakalpojuma lietošanas biežumu un ilgumu.
3. Novērtēšanu par to, vai atbilstība 21. pantā minētajām pieejamības prasībām rada nesamērīgu slogu, veic attiecīgās kompetentās iestādes.
4. Ja kompetentā iestāde attiecībā uz konkrētu produktu vai pakalpojumu ir izmantojusi 1., 2. un 3. punktā paredzēto izņēmumu, tā par šo faktu paziņo Komisijai. Paziņojumā ietver novērtējumu, kas minēts 2. punktā.

## 23. pants *Kopējās tehniskās specifikācijas citiem Savienības aktiem*

Atbilstība kopējām tehniskām specifikācijām, kas pieņemtas saskaņā ar 14. panta 1. punktu vai tā daļām, nodrošina atbilstību 21. pantam.

# VII NODAĻA ĪSTENOŠANAS PILNVARAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

<sup>49</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/23/ES par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu.

<sup>50</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/24/ES par publisko iepirkumu.

<sup>51</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs.

#### 24. pants

##### **Komiteju procedūra**

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

#### 25. pants

##### **Izpilde**

1. Dalībvalstis nodrošina atbilstīgus un efektīvus līdzekļus, lai nodrošinātu šīs direktīvas prasību izpildi.
2. Šā panta 1. punktā minētie līdzekļi ietver:
  - (a) noteikumus, kas paredz, ka patērētājs saskaņā ar valsts tiesību aktiem var iesniegt prasību tiesā vai kompetentās pārvaldes iestādēs, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti valsts noteikumi, ar kuriem transponē šo direktīvu;
  - (b) noteikumus, kas paredz, ka publiskas iestādes vai privātas asociācijas, organizācijas vai citas juridiskas personas, kurām ir likumīga interese nodrošināt, ka šīs direktīvas noteikumi tiek ievēroti, patērētāju vārdā saskaņā ar valsts tiesību aktiem var iesniegt prasību tiesā vai kompetentās pārvaldes iestādēs, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti valsts noteikumi, ar kuriem transponē šo direktīvu.

#### 26. pants

##### **Sankcijas**

1. Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu izpildi.
2. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un preventīvas.
3. Dalībvalstis par minētajiem noteikumiem un pasākumiem nekavējoties informē Komisiju un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas ietekmē šos noteikumus un pasākumus.
4. Nosakot sankcijas, ņem vērā neatbilstības pakāpi, tostarp attiecīgo neatbilstīgo produktu vai pakalpojumu vienību skaitu, kā arī skarto cilvēku skaitu.

#### 27. pants

##### **Transponēšana**

1. Dalībvalstis vēlākais līdz [... insert date - two years after the entry into force of this Directive] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis minēto noteikumu tekstu tūlīt dara zināmu Komisijai.
2. Tās piemēro minētos noteikumus no [... insert date - six years after the entry into force of this Directive].

3. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē.
4. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.
5. Dalībvalstis, izmantojot 3. panta 10. punktā paredzēto iespēju, dara Komisijai zināmus to valsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem šajā saistībā, un ziņo Komisijai par progresu to īstenošanā.

#### 28. pants

##### ***Ziņošana un pārskatīšana***

Līdz [...insert date - five years after the application of this Directive] un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

1. Lai novērtētu nepieciešamību pārskatīt šo direktīvu, ņemot vērā sociālos, ekonomikas un tehnoloģiskos sasniegumus, ziņojumā cita starpā izvērtē produktu un pakalpojumu pieejamību un ietekmi uz uzņēmējiem un personām ar invaliditāti, ja iespējams, apzinot jomas, kurās var samazināt slogu.
2. Dalībvalstis laicīgi dara zināmu Komisijai visu tai nepieciešamo informāciju šāda ziņojuma sagatavošanai.
3. Komisijas ziņojumā ņem vērā ekonomiski ieinteresēto personu un attiecīgo nevalstisko organizāciju, tostarp personu ar invaliditāti un vecākus cilvēkus pārstāvošu organizāciju, viedokli.

#### 29. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

#### 30. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –  
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –  
priekšsēdētājs*

## TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

### **PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS**

#### ***Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums***

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām un Regulas (EK) Nr. 2006/2004 grozīšanu

#### ***Attiecīgās politikas jomas ABM/ABB struktūrā***<sup>52</sup>

33. sadaļa (dalītā deleģēšana ar EMPL)

#### **Priekšlikuma/iniciatīvas būtība**

X Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību**<sup>53</sup>

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **esošas darbības pagarināšanu**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **darbību, kas pārveidota jaunā darbībā**

#### **Mērķis(-i)**

*Komisijas daudzgadu stratēģiskie mērķi, kurus plānots sasniegt ar priekšlikumu/iniciatīvu*

Izpildīt saistības, kas uzņemtas ar Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020), likvidējot iekšējā tirgus šķēršļus noteikta tādu produktu un pakalpojumu kopuma brīvai aprītei, kas ir būtiski, lai cilvēki ar invaliditāti varētu pilnvērtīgi līdzdarboties sabiedrībā

#### ***Konkrētie mērķi un attiecīgās ABM/ABB darbības***

Konkrētais mērķis: veicināt un aizsargāt cilvēku ar invaliditāti tiesības

Attiecīgās ABM/ABB darbības: personu ar invaliditāti tiesības (dalītā deleģēšana no 33 02)

<sup>52</sup> ABM – budžeta līdzekļu vadība pa darbības jomām, ABB — budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām.

<sup>53</sup> Kā minēts Finanšu regulas 54. panta 2. punkta attiecīgi a) vai b) apakšpunktā.

## *Paredzamais(-ie) rezultāts(-i) un ietekme*

*Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz finansējuma saņēmējiem/mērķgrupām.*

Uzlabot konkrētu pieejamu produktu un pakalpojumu iekšējā tirgus darbību (arī publisko iepirkumu jomā).

Atvieglot nozares darbu un apmierināt patērētāju ar funkcionāliem ierobežojumiem, tostarp vecāku cilvēku un personu ar invaliditāti, vajadzības.

Samazināt šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai un palielināt konkurenci atsevišķu produktu un pakalpojumu jomā un publiskā iepirkuma jomā.

Atvieglot patērētāju ar invaliditāti piekļuvi plašākam pieejamu produktu un pakalpojumu klāstam par konkurētspējīgām cenām.

## *Rezultātu un ietekmes rādītāji*

*Norādīt priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanas pārraudzībā izmantojamus rādītājus*

Tādu produktu skaits, attiecībā uz kuriem ir sagatavota CE zīmes tehniskā dokumentācija, kas ietver arī pieejamību.

Tādu publisku uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus skaits, kuros ir atsauce uz pieejamību un ES līmeņa pieejamības prasībām.

Sūdzību skaits par produktiem un pakalpojumiem sakarā ar to neatbilstību pieejamības prasībām.

Tādu tiesas prāvu skaits, kas saistītas ar attiecīgo produktu un pakalpojumu pieejamības problēmām.

Tādu saskaņotu pieejamības standartu pieejamība, kurus pieņēmušas Eiropas standartizācijas organizācijas.

Tādu jaunu ES tiesību aktu skaits, kas, lai definētu pieejamību, atsaucas uz EPA.

## **Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums**

*Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības*

Novērst atšķirības pieejamības valsts prasībās produktiem, kas laisti ES tirgū, pakalpojumiem, kas sniegti ES tirgū, un publiskā iepirkuma specifikācijām, kā rezultātā notiek iekšējā tirgus sadrumstalošanās.

Noteikt kopējas ES pieejamības prasības atsevišķiem produktiem un pakalpojumiem un produktu un pakalpojumu publiskiem iepirkumiem.

Uzlabot pieejamības prasību izpildi.

*ES iesaistīšanās pievienotā vērtība*

Priekšlikums novērsīs iekšējā tirgus sadrumstalošību, kas rada šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai un izkropļo konkurenci, kā arī pastiprinās patērētāju aizsardzību, ņemot vērā jaunākās tirgus attīstības tendences.

Tikai ES līmeņa pasākumi var izveidot saskaņotu un konsekventu tiesisko regulējumu, kas ļaus nodrošināt pieejamu produktu un pakalpojumu brīvu apriti iekšējā tirgū.

Šī iniciatīva veicinās saskaņotu un efektīvu ANO Konvencijas īstenošanu visā ES, atvieglojot dalībvalstu iepriekš minēto starptautisko saistību izpildi, tādējādi sniedzot labumu nozarei un patērētājiem.

*Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Pašreiz šo nozari ES līmenī reglamentē tikai daļēji.

Pieredze ar Direktīvu 2001/83/EK par zāļu iepakojumu, Direktīvu 95/16/EK par liftiem vai Transporta Regulu (EK) Nr. 661/2009 ir apliecinājusi iekšējā tirgus pieejamības prasību saskaņošanas priekšrocības.

Turklāt ir vairāki motīvi, kas pamato nepieciešamību pēc ES mēroga rīcības direktīvas priekšlikuma darbības jomā.

Atšķirību pieejamības valsts prasību starpā rada vai nu ES koordinācijas trūkums par to, kuriem produktiem un pakalpojumiem vajadzētu būtu pieejamiem, vai arī gadījumi, kad ES tiesību aktos vai starptautiskos nolīgumos vispārīgi noteikts, ka konkrētiem produktiem vai pakalpojumiem jābūt pieejamiem (piemēram, ANO Konvencija vai ES publiskā iepirkuma noteikumi), bet nav ietverti sīki noteikumi par to, kādas pieejamības prasības būtu jāpiemēro.

Pašreiz tas pilnībā ir atstāts valstu iestāžu ziņā, kā rezultātā izveidojusies pašreizējā atšķirīgu pieejamības prasību kombinācija.

*Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Šis priekšlikums atbilst mērķiem, kas noteikti Eiropas stratēģijā invaliditātes jomā (2010–2020) un ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām, kuras puses ir ES un lielākā daļa ES dalībvalstu.

Šis priekšlikums papildina spēkā esošos ES tiesību aktus, piemēram, par pasažieru tiesībām visos transporta veidos (gaisa, dzelzceļa, ūdens transporta veidos un autobusus), kas reglamentē palīdzību personām ar invaliditāti vai ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

Šis priekšlikums papildina arī priekšlikumu tīkla pieejamības direktīvai, kuras darbības jomā ietvertas tikai konkrētas publiskā sektora tīmekļa vietnes.

## **Ilgums un finansiālā ietekme**

- ☐ **Ierobežota ilguma** priekšlikums/iniciatīva
- ☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- ☐ Finansiālā ietekme: GGGG.– GGGG.

X **Beztermiņa** priekšlikums/iniciatīva

Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG.,  
pēc kura turpinās normāla darbība

## **Paredzētie pārvaldības veidi<sup>54</sup>**

### **No 2015. gada budžeta**

X Komisijas īstenošana **tieša pārvaldība**:

- ☐ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ☐ ko veic izpildaģentūras.
- ☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm
- ☐ **Netieša pārvaldība**, kurā īstenošanas uzdevumi deleģēti:
  - ☐ trešām valstīm vai to noteiktām struktūrām;
  - ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
  - ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
  - ☐ Finanšu regulas 208. un 209. pantā minētajām struktūrām;
  - ☐ publisko tiesību subjektiem;
  - ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus, ja tie sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
  - ☐ struktūrām, kuru darbību reglamentē dalībvalsts privāttiesības, kurām ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuras sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
  - ☐ personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības KĀDP saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā.

*Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

## **Piezīmes**

|                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------|
| Nav paredzams, ka īstenošanai nepieciešami ievērojami līdzekļi. |
|-----------------------------------------------------------------|

<sup>54</sup> Skaidrojumus par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: [http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations\\_en.cfm](http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm).

## **PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI**

### ***Pārraudzības un ziņošanas noteikumi***

*Norādīt periodiskumu un nosacījumus*

Vēlākais piecus gadus pēc direktīvas piemērošanas un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu, vajadzības gadījumā kopā ar priekšlikumiem par tās pielāgošanu sociālajai, tehniskajai un ekonomiskajai attīstībai, jo īpaši attiecībā uz iekšējā tirgus pienācīgu darbību.

Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

### **Pārvaldības un kontroles sistēma**

*Apzinātie riski*

Novēlota direktīvas transponēšana dalībvalstīs.

Neatbilstoša direktīvas transponēšanas pārraudzība (un izvērtēšana).

Nav īpašu finanšu risku.

*Informācija par izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Komisijas standarta kontroles/pārkāpumu procedūras par direktīvas transponēšanu un izpildi.

*Paredzamās pārbaužu izmaksas un ieguvumi un gaidāmā kļūdas riska līmeņa novērtējums*

Standarta izmaksas, kas saistītas ar transponēšanas pārbaudēm un iespējamām pārkāpuma procedūrām.

### **Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**

*Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus*

Neattiecas

## PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

### Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

| Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija | Budžeta pozīcija                                                  | Izdevumu veids      | Iemaksas                      |                                  |                   |                                                           |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|---------------------|-------------------------------|----------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------|
|                                              | Kategorija Nr. 3                                                  | Dif./nedif.<br>(55) | no EBTA valstīm <sup>56</sup> | no kandidātvalstīm <sup>57</sup> | no trešām valstīm | Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē |
| 3                                            | 33.02.02 – Diskriminācijas aizlieguma un līdztiesības veicināšana | Dif.                | NĒ                            | NĒ                               | NĒ                | NĒ                                                        |

No jauna veidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

| Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija | Budžeta pozīcija                         | Izdevumu veids | Iemaksas        |                    |                   |                                                           |
|----------------------------------------------|------------------------------------------|----------------|-----------------|--------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------|
|                                              | Numurs<br>[...]Kategorija.....<br>.....] | Dif./nedif.    | no EBTA valstīm | no kandidātvalstīm | no trešām valstīm | Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē |
|                                              | [...][XX.YY.YY.YY.]                      |                | JĀ/NĒ           | JĀ/NĒ              | JĀ/NĒ             | JĀ/NĒ                                                     |

<sup>55</sup> Dif. = diferencētās apropriācijas, nedif. = nediferencētās apropriācijas.

<sup>56</sup> EBTA: Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

<sup>57</sup> Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

## Paredzamā ietekme uz izdevumiem

[Šī iedaļa jāaizpilda, izmantojot **administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu** (otrais dokuments šā finanšu pārskata pielikumā), un jāaugšuplādē CISNET starpdienestu konsultācijām.]

*Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem*

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

|                                                     |                     |                                               |
|-----------------------------------------------------|---------------------|-----------------------------------------------|
| <b>Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija</b> | <b>Numurs<br/>3</b> | Izdevumu kategorija "Drošība un pilsoniskums" |
|-----------------------------------------------------|---------------------|-----------------------------------------------|

| ĢD: EMPL                                                                                            |           |             | Gads:<br>2015 <sup>58</sup> | Gads:<br>2016 | Gads:<br>2017 | Gads:<br>2018 | Gads:<br>2019 | Gads:<br>2020 | KOPĀ |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------------|-----------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|------|
| •Darbības apropriācijas                                                                             |           |             |                             |               |               |               |               |               |      |
| Budžeta pozīcijas numurs – 33 02 02                                                                 | Saistības | (1)         | 0                           | 0             | 0             |               | 0.20          |               | 0.20 |
|                                                                                                     | Maksājumi | (2)         | 0                           | 0             | 0             |               |               | 0.20          | 0.20 |
| Budžeta pozīcijas numurs                                                                            | Saistības | (1a)        |                             |               |               |               |               |               |      |
|                                                                                                     | Maksājumi | (2 a)       |                             |               |               |               |               |               |      |
| Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem <sup>59</sup> |           |             |                             |               |               |               |               |               |      |
| Budžeta pozīcijas numurs                                                                            |           | (3)         |                             |               |               |               |               |               |      |
| <b>KOPĀ – ĢD EMPL<br/>apropriācijas</b>                                                             | Saistības | =1+1a<br>+3 |                             |               |               |               | 0.20          |               | 0.20 |
|                                                                                                     | Maksājumi | =2+2a<br>+3 |                             |               |               |               |               | 0.20          | 0.20 |

<sup>58</sup> N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot.

<sup>59</sup> Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās "BA" pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Saskaņā ar priekšlikuma 28. pantu pārskatīšana notiks n+5. gadā. Iespējams, ka šādu pārskatīšanu papildinās ārēja palīdzība vai pētījums.

|                                                                                               |           |       |  |  |  |  |  |             |             |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|--|--|--|--|--|-------------|-------------|-------------|
| •KOPĀ – darbības apropriācijas                                                                | Saistības | (4)   |  |  |  |  |  | <b>0.20</b> |             | <b>0.20</b> |
|                                                                                               | Maksājumi | (5)   |  |  |  |  |  |             | <b>0.20</b> | <b>0.20</b> |
| •KOPĀ – administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem |           | (6)   |  |  |  |  |  |             |             |             |
| Daudz gadu finanšu shēmas<br><b>KOPĒJĀS ĢD EMPL apropriācijas</b>                             | Saistības | =4+ 6 |  |  |  |  |  | <b>0.20</b> |             | <b>0.20</b> |
|                                                                                               | Maksājumi | =5+ 6 |  |  |  |  |  |             | <b>0.20</b> | <b>0.20</b> |
|                                                                                               | Maksājumi | =5+ 6 |  |  |  |  |  |             |             |             |

|                                                     |          |                            |
|-----------------------------------------------------|----------|----------------------------|
| <b>Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija</b> | <b>5</b> | "Administratīvie izdevumi" |
|-----------------------------------------------------|----------|----------------------------|

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

|                                    |               | Gads:<br>2018 | Gads:<br>2019 | Gads:<br>2020 | Gads:<br>2021 | Norādīt tik gadu, cik<br>nepieciešams ietekmes ilguma<br>atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu) |       |       | KOPĀ         |
|------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|--------------|
| ĢD: EMPL                           |               |               |               |               |               |                                                                                           |       |       |              |
| • Cilvēkresursi                    |               |               |               |               |               |                                                                                           |       |       |              |
| • Pārējie administratīvie izdevumi |               | 0,014         | 0,028         | 0,028         | 0,028         | 0,028                                                                                     | 0,028 | 0,028 | <b>0,182</b> |
| <b>KOPĀ ĢD EMPL</b>                | Apropriācijas | 0,014         | 0,028         | 0,028         | 0,028         | 0,028                                                                                     | 0,028 | 0,028 | <b>0,182</b> |

|                                                                                      |                                       |       |       |       |       |       |       |       |              |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------------|
| <b>KOPĀ – Daudzgažu finanšu shēmas<br/>5. IZDEVUMU KATEGORIJAS<br/>apropriācijas</b> | (Saistību summa<br>maksājumu summa) = | 0,014 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | <b>0,182</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------------|

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

|                                                                                         |           | Gads:<br>2018 | Gads:<br>2019 | Gads:<br>2020 | Gads:<br>2021 | Norādīt tik gadu, cik<br>nepieciešams ietekmes ilguma<br>atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu) |       |       | KOPĀ  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|-------|
| <b>KOPĀ – daudzgažu finanšu shēmas<br/>1.–5. IZDEVUMU KATEGORIJAS<br/>apropriācijas</b> | Saistības | 0,014         | 0,228         | 0,028         | 0,028         | 0,028                                                                                     | 0,028 | 0,028 | 0,382 |
|                                                                                         | Maksājumi | 0,014         | 0,028         | 0,228         | 0,028         | 0,028                                                                                     | 0,028 | 0,028 | 0,382 |

*Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām*

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot darbības apropriācijas
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva paredz darbības apropriācijas izmantot šādā veidā:

Saistību apropriācijas EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

| Norādīt mērķus un rezultātus<br><br>↓                                                                                      |                    |                            | Gads: 2018 |          | Gads: 2019 |          | Gads: 2020 |          | Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu) |          |         |          |         |          | KOPĀ            |                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|----------------------------|------------|----------|------------|----------|------------|----------|-------------------------------------------------------------------------------------|----------|---------|----------|---------|----------|-----------------|------------------|
|                                                                                                                            | REZULTĀTI          |                            |            |          |            |          |            |          |                                                                                     |          |         |          |         |          |                 |                  |
|                                                                                                                            | Rezultāta veids 60 | Rezultāta vidējās izmaksas | Skaitis    | Izmaksas | Skaitis    | Izmaksas | Skaitis    | Izmaksas | Skaitis                                                                             | Izmaksas | Skaitis | Izmaksas | Skaitis | Izmaksas | Kopējais skaits | Kopējās izmaksas |
| KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 <sup>61</sup> ...<br><br>Konkrētais mērķis: veicināt un aizsargāt cilvēku ar invaliditāti tiesības |                    |                            |            |          |            |          |            |          |                                                                                     |          |         |          |         |          |                 |                  |
| - Rezultāts                                                                                                                | Pētīju             | 0.2                        |            |          | 1          | 0,20     |            |          |                                                                                     |          |         |          |         |          | 1               | 0,200            |
| - Rezultāts                                                                                                                |                    |                            |            |          |            |          |            |          |                                                                                     |          |         |          |         |          |                 |                  |
| - Rezultāts                                                                                                                |                    |                            |            |          |            |          |            |          |                                                                                     |          |         |          |         |          |                 |                  |
| Starpsumma: konkrētais mērķis Nr. 1                                                                                        |                    |                            |            |          |            |          |            |          |                                                                                     |          |         |          |         |          |                 |                  |
| KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...                                                                                                |                    |                            |            |          |            |          |            |          |                                                                                     |          |         |          |         |          |                 |                  |
| - Rezultāts                                                                                                                |                    |                            |            |          |            |          |            |          |                                                                                     |          |         |          |         |          |                 |                  |
| Starpsumma: konkrētais mērķis                                                                                              |                    |                            |            |          |            |          |            |          |                                                                                     |          |         |          |         |          |                 |                  |

<sup>60</sup> Rezultāti ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros u. c.).

<sup>61</sup> Konkrētie mērķi, kas norādīti 1.4.2. punktā "Konkrētie mērķi...".

|                  |  |  |   |      |  |  |  |  |  |  |  |  |   |       |
|------------------|--|--|---|------|--|--|--|--|--|--|--|--|---|-------|
| Nr. 2            |  |  |   |      |  |  |  |  |  |  |  |  |   |       |
| KOPĒJĀS IZMAKSAS |  |  | 1 | 0,20 |  |  |  |  |  |  |  |  | 1 | 0,200 |

*Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām*

Kopsavilkums

☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas

☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

|  | Gads:<br>N <sup>62</sup> | Gads:<br>N+1 | Gads:<br>N+2 | Gads:<br>N+3 | Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes<br>ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu) | KOPĀ |
|--|--------------------------|--------------|--------------|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------|------|
|--|--------------------------|--------------|--------------|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------|------|

| Daudz gadu finanšu<br>shēmas<br>5. IZDEVUMU<br>KATEGORIJA                       |       |       |       |       |       |       |       |       |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Cilvēkresursi                                                                   |       |       |       |       |       |       |       |       |
| Pārējie administratīvie<br>izdevumi                                             | 0,014 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,182 |
| <b>Starpsumma: daudz gadu<br/>finanšu shēmas<br/>5. IZDEVUMU<br/>KATEGORIJA</b> | 0,014 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,182 |

| Ārpus daudz gadu<br>finanšu shēmas<br>5. IZDEVUMU<br>KATEGORIJAS <sup>63</sup>            |  |  |  |  |  |  |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|--|--|--|
| Cilvēkresursi                                                                             |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Pārējie administratīvie<br>izdevumi                                                       |  |  |  |  |  |  |  |  |
| <b>Starpsumma<br/>ārpus daudz gadu finanšu<br/>shēmas<br/>5. IZDEVUMU<br/>KATEGORIJAS</b> |  |  |  |  |  |  |  |  |

|             |       |       |       |       |       |       |       |       |
|-------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| <b>KOPĀ</b> | 0,014 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,028 | 0,182 |
|-------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|

Vajadzīgās cilvēkresursu apropriācijas tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD apropriācijas, kuras jau ir iesaistītas konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupētas attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

<sup>62</sup> N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot.

<sup>63</sup> Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās "BA" pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

## Paredzamās vajadzības pēc cilvēkresursiem

X Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu

☐ Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

*Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu*

|                                                                                     | Gads:<br>N        | Gads:<br>N+1 | N+2 gads | N+3 gads | Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu) |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------|----------|----------|-------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| <b>•Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)</b>       |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| XX 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)                            |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| XX 01 01 02 (Delegācijas)                                                           |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| XX 01 05 01 (Netiešā pētniecība)                                                    |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| 10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)                                                      |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| <b>• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu — FTE)<sup>64</sup></b> |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| XX 01 02 01 (CA, SNE, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)                |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT un JED delegācijās)                                   |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| XX 01 04 yy <sup>65</sup>                                                           | - galvenajā mītnē |              |          |          |                                                                                     |  |  |
|                                                                                     | - delegācijās     |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| XX 01 05 02 (CA, SNE, INT — netiešā pētniecība)                                     |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| 10 01 05 02 (CA, INT, SNE — tiešā pētniecība)                                       |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| Citas budžeta pozīcijas (precizēt)                                                  |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |
| <b>KOPĀ</b>                                                                         |                   |              |          |          |                                                                                     |  |  |

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Vajadzības pēc cilvēkresursiem tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

|                               |            |
|-------------------------------|------------|
| Ierēdņi un pagaidu darbinieki |            |
| Ārštata darbinieki            | Neattiecas |

<sup>64</sup> CA = līgumdarbinieks; LA = vietējais darbinieks; SNE = norīkotais valsts eksperts; INT = aģentūras darbinieks; JED = jaunākie eksperti delegācijās.

<sup>65</sup> Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām "BA" pozīcijām).

*Saderība ar kārtējo daudzgadu finanšu shēmu*

X Priekšlikums/iniciatīva atbilst kārtējai daudzgadu finanšu shēmai

☐ Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā

Aprakstīt, kas jāpārplāno, norādot attiecīgās budžeta pozīcijas un summas.

☐ Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments vai jāpārskata daudzgadu finanšu shēma<sup>66</sup>.

Aprakstīt, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un summas.

*Trešo personu iemaksas*

X Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu

Priekšlikums/iniciatīva paredz šādu līdzfinansējumu:

Apropriācijas miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

|                                      | Gads:<br>N | Gads:<br>N+1 | Gads:<br>N+2 | Gads:<br>N+3 | Norādīt tik gadu, cik<br>nepieciešams ietekmes ilguma<br>atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu) |  |  | Kopā |
|--------------------------------------|------------|--------------|--------------|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|------|
| Norādīt līdzfinansējuma struktūru    |            |              |              |              |                                                                                           |  |  |      |
| KOPĀ – līdzfinansējuma apropriācijas |            |              |              |              |                                                                                           |  |  |      |

<sup>66</sup> Skatīt 19. un 24. punktu Iestāžu nolīgumā 2007.–2013. gadam.

## Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

X Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus

☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

- ☐ pašu resursus
- ☐ dažādus ieņēmumus

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

| Budžeta<br>pozīcija | ieņēmumu | Kārtējā<br>finanšu gadā<br>pieejamās<br>apropriācijas | Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme <sup>67</sup> |              |              |              |                                                                                           |  |  |
|---------------------|----------|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|                     |          |                                                       | Gads:<br>N                                     | Gads:<br>N+1 | Gads:<br>N+2 | Gads:<br>N+3 | Norādīt tik gadu, cik nepieciešams<br>ietekmes ilguma atspoguļošanai<br>(sk. 1.6. punktu) |  |  |
| ..... pants.        |          |                                                       |                                                |              |              |              |                                                                                           |  |  |

Attiecībā uz dažādiem ieņēmumiem, kas ir “piešķirtie ieņēmumi”, norādīt attiecīgo(-ās) izdevumu pozīciju(-as).

Norādīt, ar kādu metodi aprēķināta ietekme uz ieņēmumiem.

<sup>67</sup> Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 25 % apmērā.